

Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark

2022

Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark 2022

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Ekonomisk statistik och analys

Förfrågningar Karin Hedeklint
+46 10 479 40 00
mark.vatten.gis@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar,
hänsynsytor samt improduktiv skogsmark 2022 MI 41 2022A02

Formally protected forest land, voluntary set-asides, consideration patches and unproductive forest land 2022

Producer Statistics Sweden

Enquiries Karin Hedeklint
+46 10 479 40 00
mark.vatten.gis@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Formally protected forest land, voluntary
set-asides, consideration patches and unproductive forest land 2022

ISSN: 1654-3947 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2023: MI41BR2302_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Fyra former av skogsmark	6
Sammanfattning	6
Formellt skyddad skogsmark.....	8
Frivilliga avsättningar	8
Hänsynsytor	9
Improduktiv skogsmark	9
Skogsmark i Sverige	10
Överlapp mellan former.....	11
Regional statistik	12
Regioner (natureografiska regioner SUS).....	12
Landsdelar.....	14
Arealer som har tillkommit under 2022.....	15
Nya arealer per region (natureografiska regioner SUS)	16
Nya arealer per landsdel	16
Tidsserie från 2010.....	17
Formellt skyddad skogsmark	19
Formellt skyddad skogsmark med överlapp.....	20
Formellt skyddad skogsmark utan överlapp	22
Ovan och nedan den fjällnära gränsen	23
Regioner (Natureografiska regioner SUS)	26
Fördelning efter län	27
Markägare av formellt skyddad skogsmark.....	30

Frivilliga avsättningar	32
Arealer för frivilliga avsättningar	32
Markägare av frivilliga avsättningar	34
Frivilliga avsättningar över tid.....	34
Hänsynsytor	36
Arealer för hänsynsytor	36
Hänsynsytor över tid.....	37
Markägare av hänsynsytor	39
Improduktiv skogsmark.....	40
Arealer med improduktiv skogsmark.....	40
Kort om statistiken.....	42
Statistikens ändamål och innehåll.....	42
Definitioner och förklaringar.....	42
Skogsmark.....	42
Produktiv skogsmark.....	43
Former.....	43
Formellt skyddad natur	43
Frivilliga avsättningar	48
Hänsynsytor	48
Improduktiv skogsmark	49
Regioner	50
Statistikens framställning.....	53
Formellt skyddad skogsmark.....	53
Frivilliga avsättningar	57
Hänsynsytor	57

Improduktiv skogsmark, SLU Riksskogstaxeringen	59
Statistikens kvalitet	60
Formellt skyddad skogsmark.....	60
Frivilliga avsättningar	62
Hänsynsytor	63
Improduktiv skogsmark	63
Förändringar jämfört med föregående års statistik	64
Formellt skyddad skogsmark.....	64
Frivilliga avsättningar	64
Hänsynsytor	64
Improduktiv skogsmark	65
Revideringar.....	65
Bra att veta.....	66
Information hos andra myndigheter.....	66
Tips vid användning av statistiken	67
Formally protected forest land, voluntary set-asides, consideration patches and unproductive forest land 2022	68
Summary	68
List of terms	71

Fyra former av skogsmark

Sammanfattning

Här redovisas en sammanhållen statistik för fyra former av skogsmark:

- Formellt skyddad skogsmark
- Frivilliga avsättningar
- Hänsynsytor vid förnygringsavverkning
- Improduktiv skogsmark

I den officiella statistiken summeras inte arealer och andelar för de fyra formerna. Det beror på flera faktorer, bland annat att det är stora juridiska skillnader mellan formerna avseende hur de kan påverka markanvändningen på ytan där de är belägna. Det finns även stora skillnader i metod för hur arealerna beräknas, till stor del beroende på vilka dataunderlag som finns tillgängliga för statistiken. Dessutom är inte statistiken värderad i relation till nationella eller internationella mål. Allt detta kan leda till att summeringar blir missvisande.

I samband med publiceringen av 2022 års statistik, har följande revideringar gjorts i SCB:s interaktiva webbverktyg, Statistikdatabasen:

(1) Frivilliga avsättningar 2019, 2020 och 2021.

(2) Hänsynsytor 2018, 2019, 2020 och 2021.

(3) Improduktiv skogsmark 2020 och 2021. Eftersom SLU:s statistik avser femårsmedelvärden, blir det en eftersläpning på två år för statistiken över improduktiv skogsmark. Samma värden presenteras för de senaste tre åren, för att få jämförbara värden med de andra tre formerna i statistiken.

Ändringarna har inte gjorts i äldre rapporter. Jämförelser över tid ska därför inte göras mellan rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0605/SkyddSkogFrivillig/

Tabell 1.1. Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, 2022

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Former	Arealer i hektar, utan överlapp mellan former		Andel av all skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	1 348 800	2 398 000	5,9%	8,9%
Frivilliga avsättningar	1 372 500	1 372 500	5,8%	4,9%
Hänsynsytor	525 500	525 500	2,2%	1,9%
Improduktiv skogsmark, utanför formellt skydd	0	3 064 700	0,0%	11,0%

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

Formellt skyddad skogsmark beräknas med hjälp av Naturvårdsregistret och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Statistiken över hänsynsytor skattas utifrån senast kända värde, treårsmedelvärdet vid avverkningssäsong 2017/18.

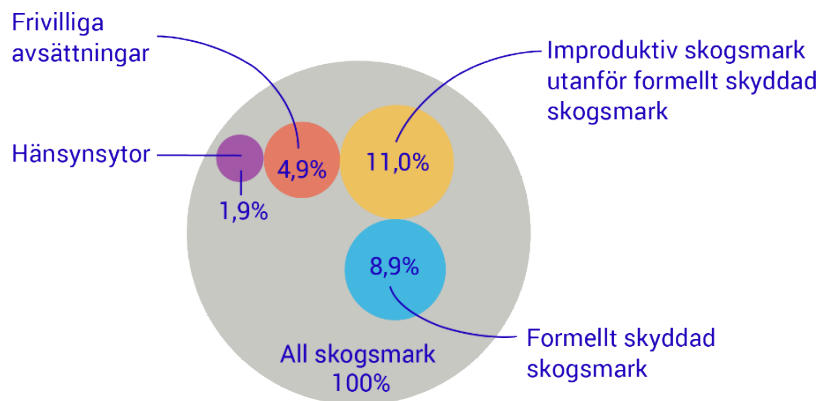
Improduktiv skogsmark avser Riksskogstaxeringens femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår. Arealer på produktiv skogsmark kan inte förekomma, enligt definitionen av improduktiv skogsmark.

Överlapp mellan formellt skydd och improduktiv skogsmark är skattade och exkluderade från improduktiv skogsmark. Formellt skydd redovisas i sin helhet. Överlapp mellan frivilliga avsättningar och övriga former redovisas inte i statistiken. Överlapp kan finnas, men det är inte tillräckligt undersökt för redovisning.

Andel frivilliga avsättningar, hänsynsytor och improduktiv skogsmark beräknas med hjälp av Riksskogstaxeringens statistik över Sveriges hela areal produktiv skogsmark och skogsmark totalt, 2020. Andel formellt skydd beräknas med hjälp av Nationella marktäckedata NMD 1.1 och dess skattning av produktiv och total skogsmarksareal.

Det förekommer överlappande arealer både inom och mellan de fyra formerna. Det innebär att flera objekt kan vara belägna på samma yta. Statistiken redovisar främst arealer utan överlapp. Diagram 1.1 visar statistikens fyra former utan överlapp, som andelar av Sveriges totala skogsmarksareal. 30 procent av den improduktiva skogsmarken överlappas av formellt skydd. Andelen i Diagram 1.1. avser improduktiv skogsmark utanför formellt skydd.

Diagram 1.1. Statistikens former av skogsmark, med andel av all skogsmark i Sverige, 2022

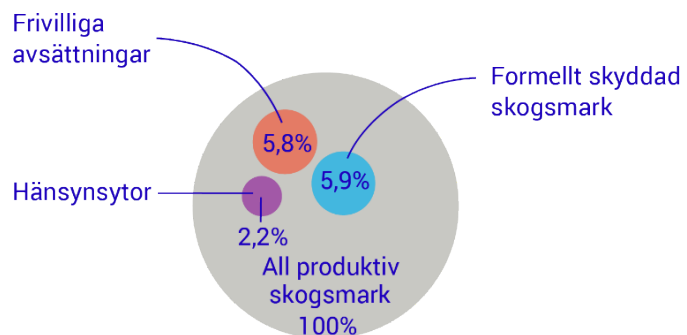

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen.

Storleken på cirklarna motsvarar de faktiska proportionerna. Summering av andelar i figuren bör inte göras, med anledning av metodmässiga och juridiska skillnader mellan formerna.

Diagram 1.2 visar produktiv skogsmark. Där finns endast tre av statistikens fyra former, eftersom improduktiv skogsmark definitionsmässigt inte kan förekomma på produktiv skogsmark. Det förekommer inte överlappande arealer i statistiken över produktiv skogsmark.

Diagram 1.2. Statistikens former av produktiv skogsmark, med andel av all produktiv skogsmark i Sverige, 2022

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen.

Storleken på cirklarna motsvarar de faktiska proportionerna. Summering av andelar i figuren bör inte göras, med anledning av metodmässiga och juridiska skillnader mellan formerna.

Formellt skyddad skogsmark

Formellt skyddad skogsmark är skogsmark som regleras av lagar och förordningar, samt ingångna avtal och enskilda beslut. I den här statistiken är det ett samlingsbegrepp för olika instrument för skydd av skogsmark. De förekommer både på produktiv och på improduktiv skogsmark. De instrument som ingår i statistiken är:

- Nationalparker
- Naturreservat med föreskrifter mot skogsbruk
- Biotopskyddsområden
- Natura 2000 med skogshabitat
- Naturvårdsavtal, inklusive ekoparker och vitryggsavtal
- Inomstatlig överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket
- Beslutade biotopskyddsområden och naturreservat, som inte vunnit laga kraft
- Markersättningar för bildande av naturreservat

Vid utgången av 2022 omfattade den formellt skyddade skogsmarken nästan 2,4 miljoner hektar, vilket motsvarar 8,9 procent av Sveriges totala skogsmarksareal. Av dessa var mer än 1,3 miljoner hektar produktiv skogsmark, vilket motsvarar 5,9 procent av landets hela produktiva skogsmarksareal. Det är stora överlapp mellan de olika instrument som ingår i det formella skyddet. I summeringen av det formella skyddet har de överlappande arealerna räknats bort till en nettoareal.

Frivilliga avsättningar

Frivilliga avsättningar är områden med produktiv skogsmark där markägaren frivilligt har fattat beslut om att inte utföra åtgärder som kan skada naturvärden, kulturmiljöer eller sociala värden. Områdena ska finnas dokumenterade i plan eller annan handling.

Beslut om avsättningar fattas vid planering av skogsmarkens användning. Det förhindrar definitionsmässigt överlapp mot hänsynsytor, som beslutas vid den operativa planeringen av skogsbruket. I vissa fall finns glapp mellan vad markägaren uppfattar som frivilligt avsatt mark och hur Skogsstyrelsen definierar formen. Den här statistiken redovisar nettoarealer utan överlapp mot andra former, enligt Skogsstyrelsens definition.

Vid utgången av 2022 omfattade de frivilliga avsättningarna nästan 1,4 miljoner hektar, vilket motsvarar 5,8 procent av Sveriges produktiva skogsmarksareal och 4,9 procent av den totala arealen skogsmark.

Hänsynsytor

Hänsynsytor är mindre områden produktiv skogsmark som frivilligt eller enligt skogsvårdslagen lämnats vid föryngringsavverkning. Ingen mätning av hänsynsyternas varaktighet är gjord, därför saknas statistik över hur mycket som inte står kvar över tid eller är överlapp mot frivilliga avsättningar. Ytorna överlappar inte formellt skydd eller improduktiv skogsmark.

Hänsynsyterna är preliminärt skattade till att omfatta mer än 0,5 miljoner hektar 2022. Det motsvarar 2,2 procent av den produktiva skogsmarken och 1,9 procent av den totala arealen skogsmark.

Improduktiv skogsmark

Improduktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder inte kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Exempel på improduktiv skogsmark är fjällbjörkskog, myrar med träd eller buskar, samt glest trädbevuxna hållmarksområden.

Formellt skyddad skogsmark innehåller delvis improduktiv skogsmark, vilket ger överlapp mellan de båda formerna. Den improduktiva skogsmarken kan inte överlappa frivilliga avsättningar och hänsynsytor, eftersom de per definition endast utgörs av produktiv skogsmark.

Den improduktiva skogsmarken omfattar totalt 4,4 miljoner hektar, inklusive överlapp av formellt skyddad skogsmark. Improduktiv skogsmark utanför formellt skydd omfattar knappt 3,1 miljoner hektar, eller 11 procent av Sveriges totala skogsmarksareal.

Skogsmark är mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och en kronslutenhet av mer än tio procent, eller förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

Produktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

Improduktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder **inte** kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Med andra ord är det skogsmark som inte är produktiv enligt ovanstående definition.

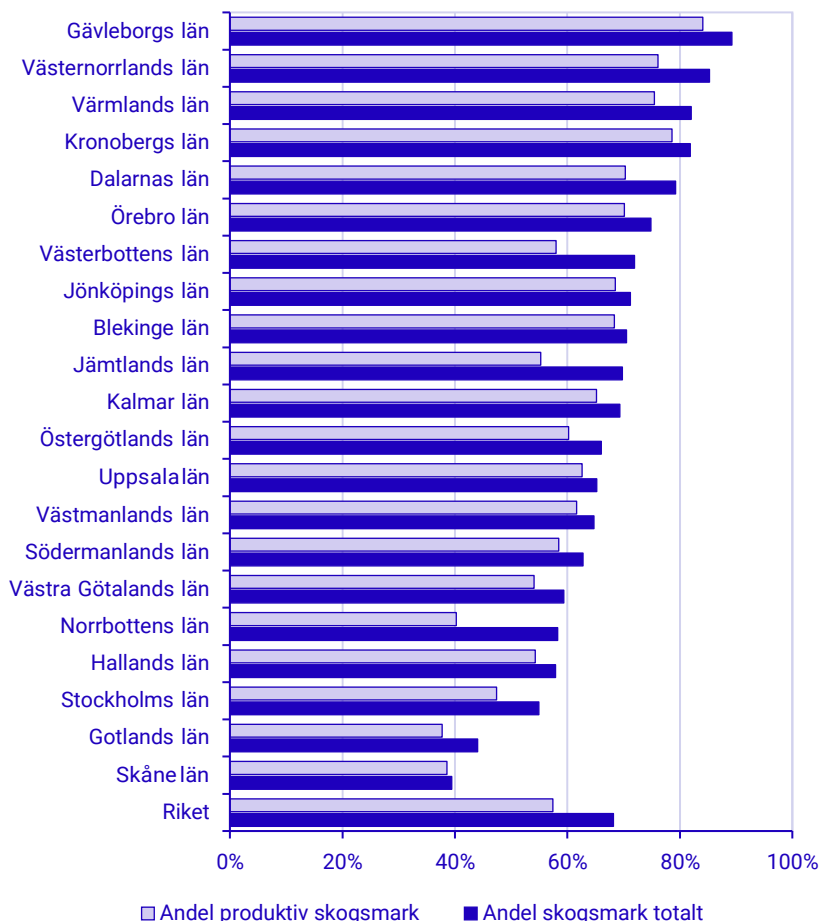
Skogsmark har länge varit en viktig naturresurs i Sverige. Historiskt har den varit en förutsättning för viktiga näringar, som gruvdrift och fartygsbyggande. Idag är skogen en viktig källa för bland annat virkes- och pappersproduktion, energiutvinning och rekreation. Skogsmarken bidrar även till klimatreglering, vattenrening och utgör en livsmiljö för växter och djur.

Skogsmark i Sverige

Skogsmark är det dominerande markslaget i Sverige. Enligt Riksskogstaxeringens statistik utgör skogsmarken 28 miljoner hektar, vilket motsvarar 68,2 procent av Sveriges hela landareal. Med en så hög andel skogsmark är Sverige, näst efter Finland (vars andel skogsmark är 74 procent), det land i Europa som har högst andel skogsmark i förhållande till den totala landarealen¹.

De tre län som har störst skogsmarksareal i absoluta tal finns i de norra delarna av Sverige. Det är Norrbotten, Västerbotten och Jämtlands län. De län som har minst skogsmarksareal är Gotland, Blekinge och Halland. Störst andel skogsmark av länens totala landareal har Gävleborg, Västernorrland och Värmlands län. Skåne, Gotland och Stockholm har lägst andel skogsmark.

Diagram 1.3. Andel skogsmark av total landareal per län, 2020

Källa: SLU Riksskogstaxeringen. Femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår.

¹SCB (2023), Markanvändningen i Sverige. FAO (2023), Global Forest Resources Assessment 2020.

Överlapp mellan former

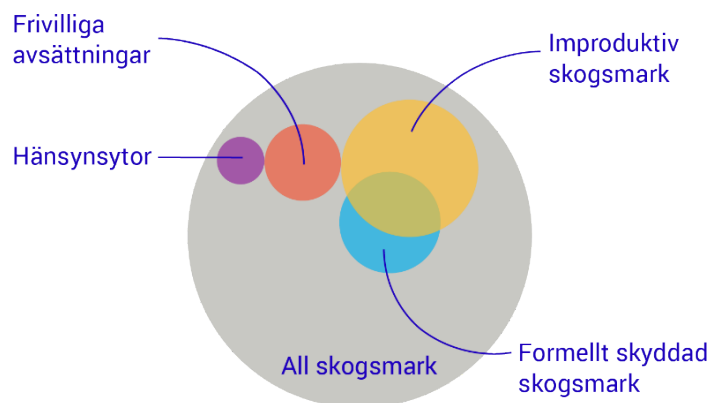
Att de fyra olika formerna överlappar varandra innebär att flera former kan vara belägna på samma yta. Det förekommer framför allt mellan den formellt skyddade skogsmarken och improduktiv skogsmark. Överlapp kan förekomma mellan frivilliga avsättningar, hänsynsytor och övriga två former, men det är inte tillräckligt undersökt för att kunna redovisas i statistiken. Därför redovisar den här statistiken endast överlapp mellan formellt skydd och improduktiv skogsmark.

Statistiken visar de fyra formerna enligt en hierarki som startar med den formellt skyddade skogsmarken. Den redovisas i sin helhet. Eftersom statistiken inte redovisar eventuella överlappande arealer för frivilliga avsättningar och hänsynsytor, visas de fullständiga arealerna även för dem.

Den improduktiva skogsmarken redovisas i två kolumner i tabell 1.2 och 1.3, där den ena visar hela arealen improduktiv skogsmark, inklusive överlapp med formellt skydd. Den sista kolumnen visar improduktiv skogsmark som har justerats för överlappande arealer. Den visar därmed arealen improduktiv skogsmark utanför formellt skydd.

Inom det formella skyddet finns stora överlapp mellan de olika instrumenten för formellt skydd. Framför allt är det natura 2000-områden som överlappas av nationalparker och naturreservat. I den här statistiken har de överlappen räknats bort till en nettoareal.

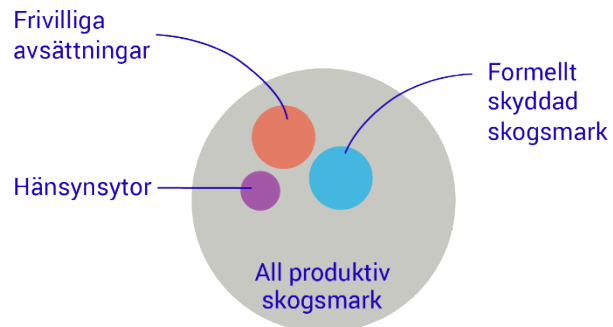
Figur 1.1. Statistikens fyra former av skogsmark, illustration av överlapp

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen. Storleken på cirklarna motsvarar de faktiska proportionerna.

Enligt statistiken saknas överlappande arealer på produktiv skogsmark. Där förekommer endast formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar och hänsynsytor.

Figur 1.2. Statistiskens tre former av produktiv skogsmark

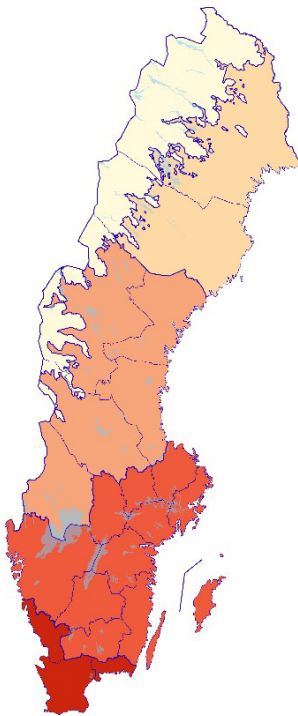

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen. Storleken på cirkelarna motsvarar de faktiska proportionerna.

Karta 1.1. Naturgeografiska regioner som används i statistiken.

Den fjällnära regionen i ljus färg, i den nordvästra delen av Sverige. Gräns för vad som räknas som fjällnära skog sammanställdes 1993 och 1994 av SLU, Institutionen för skogstaxering och utgående från Skogsstyrelsens förordning (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog. En uppdatering gjordes 2019.

Övriga fyra regioner motsvarar marken nedan den fjällnära gränsen.

Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

För en större version av kartan, se avsnittet *Kort om statistiken*.

Regional statistik

Regioner (naturgeografiska regioner SUS)

Nedan den fjällnära gränsen har Sverige fyra naturgeografiska regioner. Från norr till söder är det den nordboreala, den sydboreala, den boreonemorala och den nemorala regionen. Området ovan den fjällnära gränsen kallas för den fjällnära regionen eller fjällregionen. Den omfattar delar av länen Dalarna, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten. Mer information finns i avsnittet *Kort om statistiken*.

Den formellt skyddade skogsmarken omfattar nästan 2,4 miljoner hektar, varav 1,3 miljoner hektar med produktiv skogsmark. 1 459 300 hektar finns i fjällregionen, varav 571 700 hektar produktiv skogsmark. Nedan fjällregionen finns 938 700 hektar formellt skyddad skogsmark, varav 777 100 hektar produktiv skogsmark.

Den totala arealen improduktiv skogsmark omfattar nästan 2 miljoner hektar i fjällregionen. Nedan den fjällnära gränsen är arealen knappt 2,5 miljoner hektar. Improduktiv skogsmark som inte överlappas av formellt skydd omfattar 3,1 miljoner hektar totalt. Av det är 751 300 hektar belägna i fjällregionen, vilket motsvarar en fjärdedel av all improduktiv skogsmark utanför formellt skydd. Improduktiv skogsmark nedan fjällregionen och utanför formellt skydd omfattar drygt 2,3 miljoner hektar. De största arealerna är belägna i de nordligaste regionerna.

Frivilliga avsättningar och hänsynsytor kan inte redovisas för fjällregionen, eftersom det saknas så detaljerade data för de formerna. Frivilliga avsättningar kan däremot redovisas på länsnivå, vilket möjliggör en summering till de naturgeografiska regionerna, exklusive fjällregionen. Hänsynsytor har endast regional redovisning på de fyra landsdelarna.

För alla former som ingår i redovisningen efter naturgeografisk region, finns de minsta arealerna i den sydligaste regionen, den nemoral. Det är också den ytmässigt minsta regionen, omfattande länen Blekinge, Skåne och Halland.

Tabell 1.2. Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, per region, 2022
Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Region	Formellt skydd		Frivilliga avsättningar	Hänsynsytor	Improduktiv skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt			Totalt	Utanför formellt skydd
1. Fjällnära	571 700	1 459 300	*	**	1 931 700	751 300
2. Nordboreal	268 100	342 200	354 900	**	1 068 200	991 400
3. Sydboreal	230 900	276 900	606 200	**	909 700	863 800
4. Boreonemoral	238 400	276 900	357 900	**	463 300	425 100
5. Nemoral	39 700	42 700	53 500	**	35 600	33 200
Nedan fjällnära gräns, region 2–5	777 100	938 700	1 372 500	525 500	2 476 800	2 313 400
Hela Sverige	1 348 800	2 398 000	1 372 500	525 500	4 408 500	3 064 700

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen.

* Statistiken över frivilliga avsättningar saknar uppgifter om fjällnära gräns. Värdet för region 2 och 3 är inklusive arealer i den fjällnära regionen.

** Statistiken över hänsynsytor saknar uppgifter om län och fjällnära gräns och kan därför inte redovisas per region. Riksvärdet för hänsynsytor baseras på det senaste kända värdet, vilket är treårsmedelvärdet vid avverkningsssäsong 2017/18.

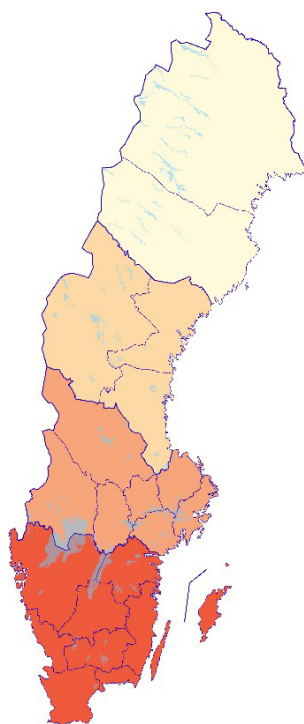
Improduktiv skogsmark avser Riksskogstaxeringens femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår.

Överlappande arealer är borträknade med hjälp av geodata eller skattningar, där formellt skydd redovisas i sin helhet och överlappande arealer improduktiv skogsmark är borträknade.

Statistik avseende tidigare år har reviderats, enligt punkterna nedan. Jämförelser över tid ska inte göras med äldre rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas: <https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START.MI.MI0605/SkyddSkogFrivillig/>

- Frivilliga avsättningar, reviderat 2019, 2020 och 2021.
- Hänsynsytor, reviderat 2018, 2019, 2020 och 2021.
- Improduktiv skogsmark, reviderat 2020 och 2021. Eftersom SLU:s statistik avser femårs-medelvärden, blir det en eftersläpning på två år för statistiken över improduktiv skogsmark. Samma värden presenteras för de senaste tre åren, för att få jämförbara värden med de andra tre formerna i statistiken.

Karta 1.2. De fyra landsdelar som används i statistiken.

Källa: SCB. För en större version av kartan, se avsnittet *Kort om statistiken*.

Landsdelar

De största arealerna formellt skyddad skogsmark finns i landsdelen Norra Norrland, med nästan 1,6 miljoner hektar totalt, varav 714 900 hektar produktiv skogsmark. Därefter finns störst arealer i Svealand, med 338 400 hektar totalt, varav 266 400 hektar produktiv skogsmark.

Frivilliga avsättningar omfattar nästan 1,4 miljoner hektar av Sveriges produktiva skogsmark. De är relativt jämnt fördelade mellan Sveriges landsdelar. De största arealerna finns i Södra Norrland, där de beräknas omfatta 391 700 hektar. De minsta arealerna finns i Götaland, där de beräknas omfatta 294 200 hektar.

Hänsynsyorna skattas till att omfatta 0,5 miljoner hektar produktiv skogsmark. Även de är jämnt fördelade mellan Sveriges landsdelar. Störst arealer finns i Södra Norrland, där de skattas till 161 300 hektar. Minst arealer finns i Götaland, där de skattas till 105 100 hektar.

Den totala arealen improduktiv skogsmark omfattar mer än 2,5 miljoner hektar i Norra Norrland. Det är mer än hälften av Sveriges hela areal improduktiv skogsmark. I Södra Norrland är arealen drygt 1 miljon hektar, vilket motsvarar nästan en fjärdedel av all improduktiv skogsmark. Improduktiv skogsmark som inte är formellt skyddad omfattar nästan 1,5 miljoner hektar i Norra Norrland och 846 900 hektar i Södra Norrland.

Tabell 1.3. Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, per landsdel, 2022
Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Landsdel	Formellt skydd		Frivilliga avsättningar	Hänsynsytor	Improduktiv skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt			Totalt	Utanför formellt skydd
Norra Norrland	714 900	1 564 300	354 900	142 300	2 535 000	1 468 100
Södra Norrland	199 400	303 400	391 700	161 300	1 007 500	846 900
Svealand	266 400	338 400	331 700	116 700	520 600	429 100
Götaland	168 100	191 900	294 200	105 100	345 400	320 600
Hela Sverige	1 348 800	2 398 000	1 372 500	525 500	4 408 500	3 064 700

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

Statistiken över hänsynsytor baseras på det senaste kända värdet, vilket är treårsmedelvärdet vid avverkningsåret 2017/18.

Improduktiv skogsmark avser Riksskogstaxeringens femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår. Överlappande arealer är borträknade med hjälp av geodata eller skattningar, där formellt skydd redovisas i sin helhet och överlappande arealer improduktiv skogsmark är borträknade.

Statistik avseende tidigare år har reviderats, enligt punkterna nedan. Jämförelser över tid ska inte göras med äldre rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0605/SkyddSkogFrivillig/

- Frivilliga avsättningar, reviderat 2019, 2020 och 2021.
- Hänsynsytor, reviderat 2018, 2019, 2020 och 2021.
- Improduktiv skogsmark, reviderat 2020 och 2021. Eftersom SLU:s statistik avser femårs-medelvärden, blir det en eftersläpning på två år för statistiken över improduktiv skogsmark. Samma värden presenteras för de senaste tre åren, för att få jämförbara värden med de andra tre formerna i statistiken.

Arealer som har tillkommit under 2022

Under 2022 har det tillkommit 29 200 hektar formellt skyddad skogsmark, varav 22 000 hektar produktiv skogsmark. Det motsvarar 0,11 procent av Sveriges totala skogsmarksareal och 0,10 procent av den produktiva skogsmarken. Statistiken avser endast områden som inte ingick i föregående års statistik och den har beräknats efter analys av enskilda beslut och avtal.

Arealen frivilliga avsättningar beräknas ha ökat med 52 600 hektar jämfört med föregående år, motsvarande 0,22 procent av Sveriges hela areal produktiv skogsmark och 0,19 procent av den totala arealen skogsmark.

Hänsynsyornas arealökning skattas till 19 500 hektar. Det motsvarar 0,08 procent av Sveriges hela areal produktiv skogsmark och 0,07 procent av den totala arealen skogsmark.

Det har inte varit möjligt att beräkna en korrekt förändring av den improduktiva skogsmarken. Den saknas därför i redovisningen i det här avsnittet.

Tabell 1.4. Nyttillkomna arealer, utan överlapp mellan former, 2022

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Former	Arealer i hektar, utan överlapp mellan former		Andel av all skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	22 000	29 200	0,10%	0,11%
Frivilliga avsättningar	52 600	52 600	0,22%	0,19%
Hänsynsytor	19 500	19 500	0,08%	0,07%
Improduktiv skogsmark	0	*	0,00%	*

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

Andel formellt skydd är beräknat med fullständiga arealer enligt Nationella marktäckedata (NMD 1.1). Andel frivilliga avsättningar och hänsynsytor beräknas med hjälp av fullständig skogsmarksareal från Riksskogstaxeringens statistik.

Nyttillkomna arealer formellt skydd avser endast de områden som inte var med i föregående års statistik av formellt skyddade områden. Beräkningen kräver analys av enskilda beslut och avtal, med hjälp av geodata (digitala kartor).

Frivilliga avsättningar: Statistiken revideras ofta. Enskilda årliga förändringar ska tolkas med försiktighet.

Statistiken över hänsynsytor baseras på det senaste kända värdet, treårsmedelvärdet vid avverkningsssäsong 2017/18, tillsammans med Riksskogstaxeringens skattning av avverkad areal.

* Improduktiv skogsmark utanför formellt skydd: Värden kan inte redovisas. En korrekt förändring mellan 2021 och 2022 kan inte beräknas på grund av skillnader i datakvalitet och beräkningsmetod mellan åren. Arealer på produktiv skogsmark kan definitionsmässigt inte förekomma.

Nya arealer per region (naturgeografiska regioner SUS)

De nya arealerna inom formellt skyddad skogsmark finns till övervägande del i regioner nedan den fjällnära gränsen. Sammanlagt har 16 900 hektar formellt skydd tillkommit nedan den fjällnära gränsen, varav 14 400 hektar på produktiv skogsmark. Nya arealer i fjällregionen omfattar 12 300 hektar totalt, varav 7 600 hektar på produktiv skogsmark.

Tabell 1.5. Nyttillkomna arealer i hektar, utan överlapp mellan former, per region, 2022
Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Region	Formellt skydd		Frivilliga avsättningar	Hänsynsytor	Improduktiv skogsmark
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt			
1. Fjällnära	7 600	12 300	*	**	***
2. Nordboreal	4 700	5 500	10 300	**	***
3. Sydboreal	4 800	5 800	25 900	**	***
4. Boreonemoral	4 500	5 000	13 400	**	***
5. Nemoral	500	600	3 000	**	***
Nedan fjällnära gräns, region 2–5	14 400	16 900	52 600	19 500	***
Hela Sverige	22 000	29 200	52 600	19 500	***

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

Nyttillkomna arealer formellt skydd avser endast de områden som inte var med i föregående års statistik över formellt skyddade områden. Beräkningen kräver analys av enskilda beslut och avtal, med hjälp av geodata (digitala kartor).

* Statistiken över frivilliga avsättningar saknar uppgifter om fjällnära gräns. Värdet för region 2 och 3 är inklusive arealer i fjällregionen. Statistiken revideras ofta. Enskilda årliga förändringar ska tolkas med försiktighet.

** Statistiken över hänsynsytor saknar uppgifter om län och fjällnära gräns och kan därför inte redovisas per region. Statistik över hänsynsytor baseras på det senaste kända värdet, treårsmedelvärdet vid avverkningsssäsong 2017/18, tillsammans med Riksskogstaxeringens skattning av avverkad areal.

*** Improduktiv skogsmark utanför formellt skydd: Värdet kan inte redovisas. En korrekt förändring mellan 2021 och 2022 kan inte beräknas på grund av skillnader i datakvalitet och beräkningsmetod mellan åren.

Nya arealer per landsdel

Mer än hälften av de nya arealerna formellt skyddad skogsmark finns i Norra Norrland. Där omfattar de 16 900 hektar totalt, varav 11 600 hektar produktiv skogsmark.

Arealen frivilliga avsättningar har ökat mest i Södra Norrland. Ökningen där beräknas till 18 600 hektar. I Svealand beräknas ökningen till 13 700 hektar. I Norra Norrland och i Götaland beräknas ökningen till drygt 10 000 hektar vardera.

Hänsynsyornas arealförändring skattas till att vara relativt jämnt fördelad mellan de olika landsdelarna. I samtliga landsdelar utom

Götaland skattas ökningen till 5 100 hektar. För Götaland skattas ökningen till 4 300 hektar.

Tabell 1.6. Nyttillkomna arealer i hektar, utan överlapp mellan former, per landsdel, 2022

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Landsdel	Formellt skydd		Frivilliga avsättningar	Hänsynsytor	Improduktiv skogsmark
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt			
Norra Norrland	11 600	16 900	10 300	5 000	*
Södra Norrland	3 100	4 000	18 600	5 100	*
Svealand	5 000	5 700	13 700	5 100	*
Götaland	2 300	2 600	10 100	4 300	*
Hela Sverige	22 000	29 200	52 600	19 500	*

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

Nyttillkomna arealer formellt skydd avser endast de områden som inte var med i föregående års statistik av formellt skyddade områden. Beräkningen kräver analys av enskilda beslut och avtal, med hjälp av geodata (digitala kartor).

Statistik över frivilliga avsättningar revideras ofta. Enskilda årliga förändringar ska tolkas med försiktighet.

Statistiken över hänsynsytor baseras på det senaste kända värdet, treårsmedelvärdet vid avverkningsssäsong 2017/18, tillsammans med Riksskogstaxeringens skattnings av avverkad areal.

* Improduktiv skogsmark utanför formellt skydd: Värderna kan inte redovisas. En korrekt förändring mellan 2021 och 2022 kan inte beräknas på grund av skillnader i datakvalitet och beräkningsmetod mellan åren.

Tidsserie från 2010

Diagram 1.3 visar en tidsserie med ackumulerade arealer till och med 2022. Statistiken för frivilliga avsättningar och hänsynsytor startar vid 2010, medan värden för formellt skyddad skogsmark och improduktiv skogsmark kan redovisas från och med 2011. Skillnader i redovisningsår beror på de data som har använts för de olika beräkningarna.

Det förekommer flera hopp i tidsserien, vilket beror på skillnader i tillgång till data mellan olika år. Det har även gjorts stora kvalitetsförbättringar i underlaget, vilket påverkar statistiken för de senare åren. Det går därför inte att analysera statistiken utifrån detaljer i förändringar mellan åren. I stället bör fokus ligga på de övergripande trender som går att utläsa från diagrammet.

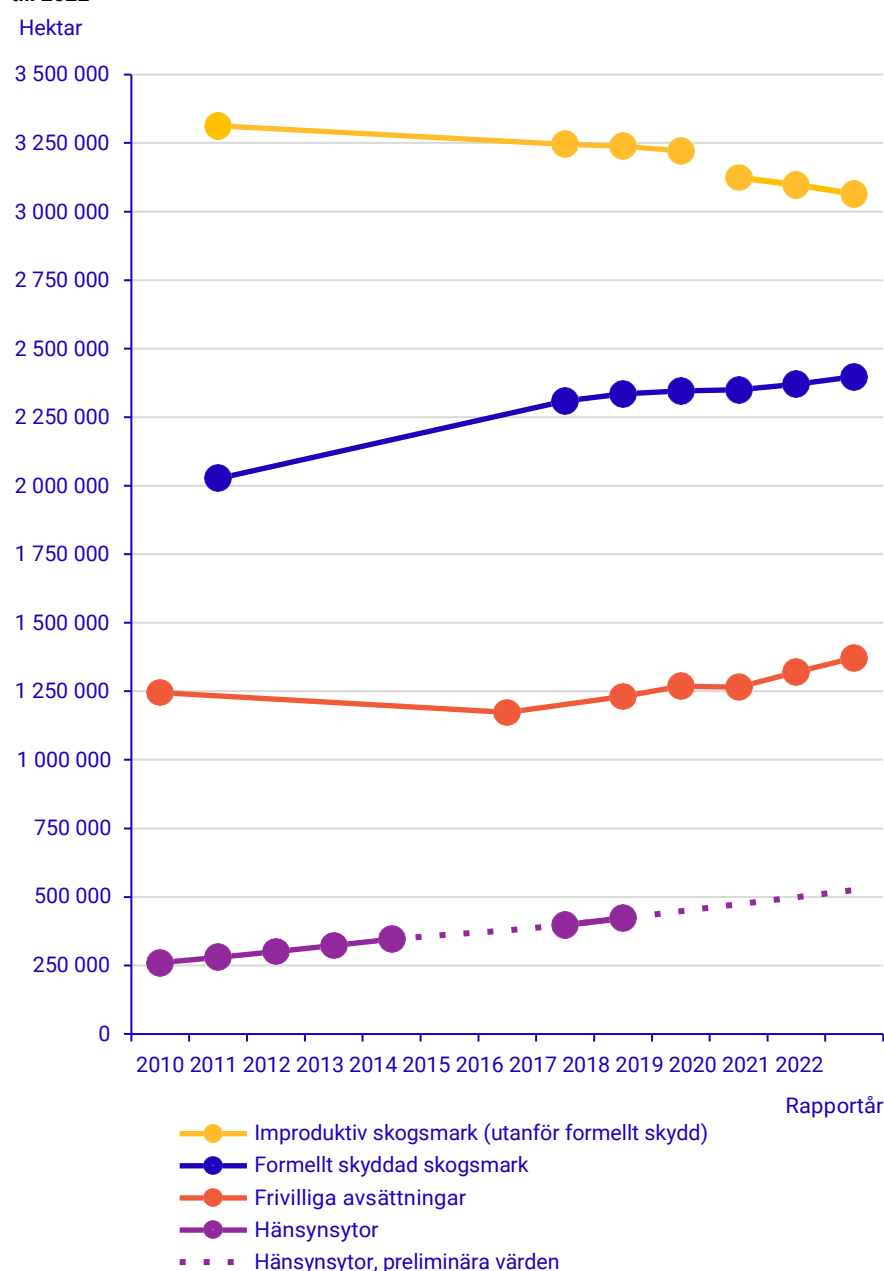
Den formellt skyddade skogsmarken har ökat sedan 2011. Statistiken från och med 2019 är av bättre kvalitet än tidigare år, på grund av ny datakälla för statistiken.

De frivilliga avsättningarna minskade mellan 2010 och 2016. Därefter visar statistiken en ökning i arealer. Delar av ökningen mellan 2016 och 2022 beror på skillnader i dataunderlaget och ska inte enbart tolkas som en verklig ökning av arealen frivilliga avsättningar.

Hänsynsytorna redovisas med skattade värden som visar en jämn ökning under hela tidsperioden. Värden i tidsserien har reviderats till årets redovisning och de senaste definitiva värdena har flyttats till 2017 och 2018 (avverkningsäsong 2017/2018).

På ett övergripande plan visar statistiken en minskning av den improduktiva skogsmarken utanför formellt skydd. Det beror på att arealerna formellt skydd har ökat under samma period. Avbrottet mellan 2019 och 2020 beror på kvalitetsförbättring i underlag och nya datakällor. 2020 års värde utgör därför starten på en ny tidslinje.

Diagram 1.3. Ackumulerade arealer skogsmark totalt, utan överlapp mellan former, 2010 till 2022

Källa: SCB, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen

Fotnoter:

Överlappande arealer är borträknade med hjälp av geodata eller skattningar. Formellt skyddad skogsmark redovisas i sin helhet. Överlappande improduktiv skogsmark är borträknad.

Frivilliga avsättningar har kompletterats med nya och uppdaterade datakällor från och med 2019, vilket innebär en revidering av statistiken för åren 2019, 2020 och 2021. Förändringen mellan 2017–2018 är inte säkerställd till just den tidpunkten, utan kan vara en nivåökning som har skett under perioden 2010–2018.

Värden för hänsynsytor har reviderats för åren 2017–2021, på grund av nya data.

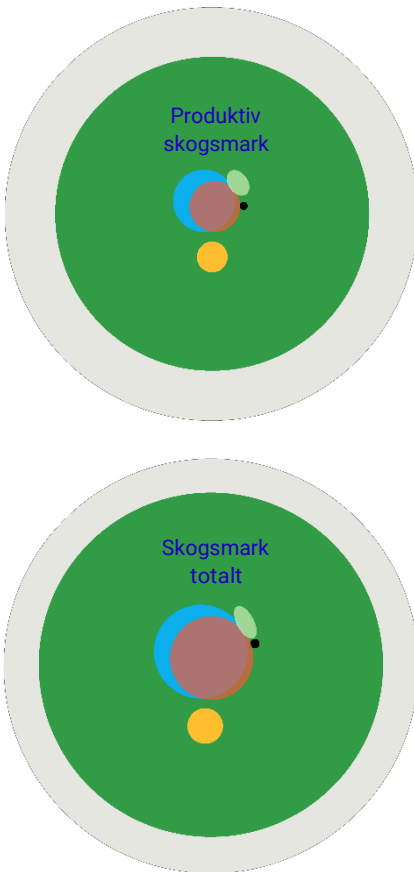
Förändringen av arealen improduktiv skogsmark utanför formellt skydd är en effekt av att mer formellt skydd har inrättats på improduktiv skogsmark och att den totala arealen improduktiv skogsmark i detta sammanhang har minskat under senare år. Det lägre värdet för 2021 till 2022 beror även på nya dataunderlag för både formellt skyddad skogsmark och improduktiv skogsmark.

”Rapportår” avser referensår för den här rapporten. Begreppet används för att kunna redovisa samtliga fyra former i samma diagram, trots att det senaste referensåret för improduktiv skogsmark egentligen är 2020, i SLU:s officiella statistik över skogsmark. Det avser Riksskogstaxeringens femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår.

Formellt skyddad skogsmark

Figur 2.1. Överlapp inom formellt skyddad skogsmark

Storleken på cirkorna motsvarar de faktiska arealerna. Den gula cirkeln visar endast beslut utan laga kraft och markersättningar som inte överlappar övriga instrument.

I den här statistiken avser *formellt skyddad skogsmark* ett samlingsbegrepp för olika typer av skydd, så kallade instrument för skydd, vilka bestäms av lagar, förordningar, enskilda beslut eller ingångna avtal. I statistiken över formellt skyddad skogsmark har arealerna prioriterats utifrån föreskrifternas grad av skydd i olika instrument. Överlappande arealer har reducerats enligt samma ordning. Prioritetsordningen är följande:

Figur 2.2. Prioriteringsordning vid överlappsberäkning, formellt skyddad skogsmark

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

Nationalparker och skogliga biotopskyddsområden i sin helhet. De delar av gällande naturreservat som har föreskrifter mot skogsbruk.

Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd

Naturvårdsverkets naturvårdsavtal, Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, Ekoparker och Vitryggsavtal (endast NO/NS-bestånden)

Miljöbalken, permanent formellt skydd som är gällande (har laga kraft)

Natura 2000 SCI-områden av typen *Sites of Community Interest* (SCI), Habitatdirektivet. Endast områden med utpekade skogshabitat och delar som har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNK.

Inomstatliga överenskommelser, Fortifikationsverket

Överenskommelse från 2010 mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket avseende särskilt värdefulla naturskogsområden på Fortifikationsverkets marker.

Beslut ej laga kraft, samt markersättningar för blivande naturreservat

Beslut, ej laga kraft för naturreservat och biotopskyddsområden. Markersättningar för blivande naturreservat. Inkluderar köp, intrångsersättning och bidrag för bildande av naturreservat. Avser områden som är på väg att skyddas formellt, men som befinner sig i ett delsteg i processen.

Skydd enligt miljöbalken saknar tidsgräns och räknas därför som permanent. Skydd enligt jordabalken utgörs av tidsbestämda avtal mellan myndigheter och markägare. Avtalen har skrivits vid olika tidpunkter och för olika långa tidsperioder. Den återstående tidsperioden för skyddet kan därför variera mycket. Naturvårdsverkets avtal med Fortifikationsverket har särskilda villkor och är inte beroende av lagstiftning. Det bildar därför en egen kategori i statistiken.

Den sista gruppen avser områden som är på väg att bli gällande formellt skydd. Det är naturreservat och biotopskyddsområden som är beslutade, men vid statistikens referenstidpunkt ännu inte hade nått laga kraft.

Markersättningar är arealer som är på väg att bli formellt skydd. De ingår egentligen inte i det formella skyddet, men räknas med i statistiken över formellt skyddad skogsmark. I flera tabeller och diagram redovisas de i en egen kategori.

Formellt skyddad skogsmark med överlapp

Nästan 6 procent av Sveriges produktiva skogsmark är formellt skyddad. Det motsvarar mer än 1,3 miljoner hektar. Om den improduktiva skogsmarken inkluderas, omfattar det formella skyddet nästan 2,4 miljoner hektar, eller 8,9 procent av Sveriges totala skogsmarksareal.

Det permanenta och nationella skyddet enligt miljöbalken, det vill säga nationalparker, naturreservat och biotopskydd, står för den största delen av det formella skyddet. Det utgör nästan 1 miljoner hektar produktiv skogsmark och knappt 1,9 miljoner skogsmark totalt. Det motsvarar 4,3 procent av Sveriges hela areal produktiv skogsmark och 7 procent av den totala arealen skogsmark.

Arealer inom Natura 2000-områden omfattar nästan 600 000 hektar produktiv skogsmark och knappt 1,4 miljoner hektar skogsmark totalt. Det motsvarar 2,6 procent av Sveriges hela areal produktiv skogsmark och 5 procent av den totala arealen skogsmark.

Tabell 2.1. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2022-12-31

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Instrument för skydd	Produktiv skogsmark		Skogsmark totalt	
	Areal i hektar	Andel av all produktiv skogsmark	Areal i hektar	Andel av all total skogsmark
Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	991 300	4,3%	1 893 100	7,0%
Miljöbalken: Natura 2000 SCI	598 800	2,6%	1 354 700	5,0%
Jordabalken: Naturvårdsavtal	133 000	0,6%	153 900	0,6%
Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	15 200	0,1%	20 200	0,1%
Beslut ej laga kraft: naturreservat och biotopskyddsområden	5 700	0,02%	9 000	0,03%
Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp	176 600	0,8%	248 200	0,9%
Totalt utan överlappande arealer	1 348 800	5,9%	2 398 000	8,9%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1. Areal och andelar har beräknats separat för varje instrument, med hjälp av bland annat NMD 1.1 och NVR. Se även avsnittet *Kort om statistiken*.

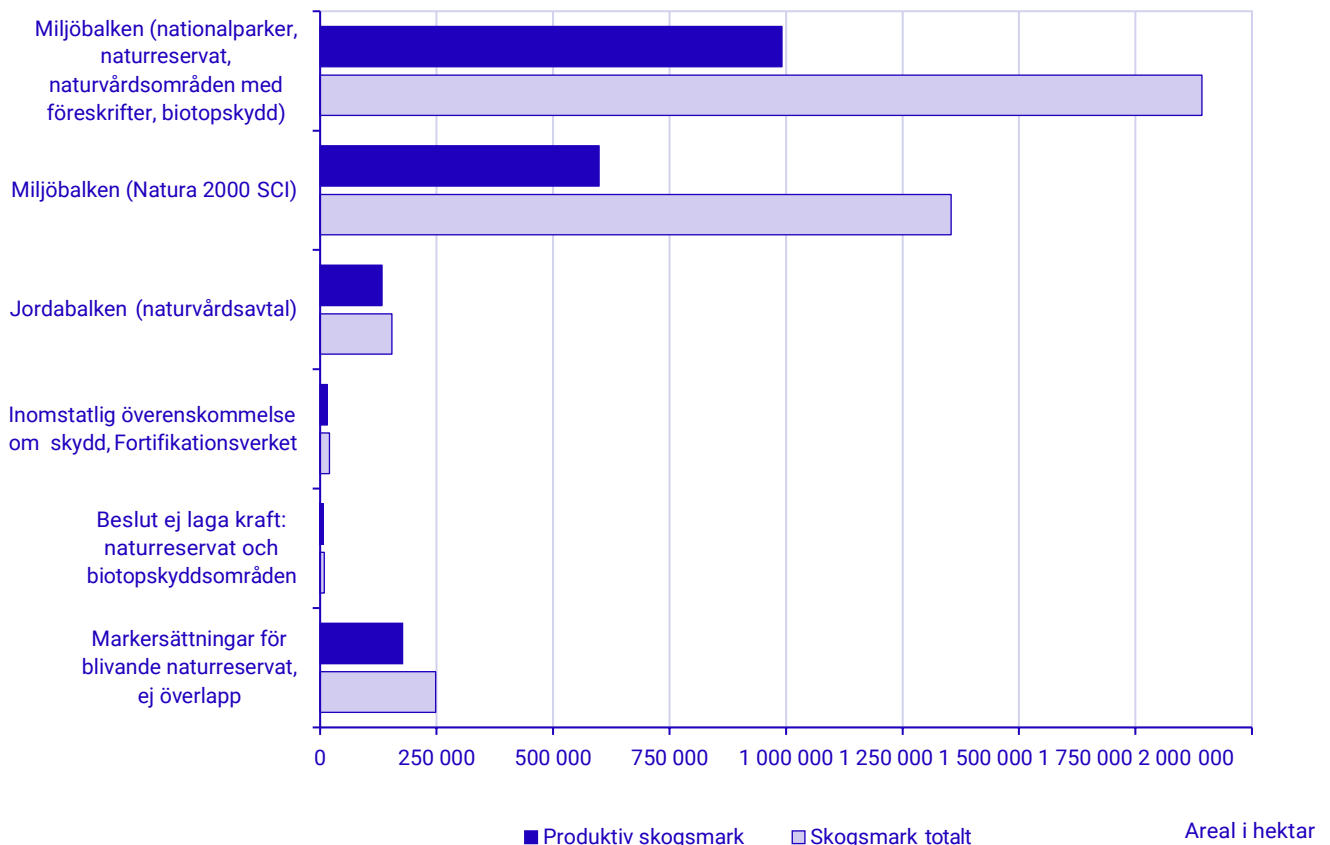
Arealerna är inklusive överlappande arealer mellan instrument. Endast värden på raderna "Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp" och "Totalareal utan överlapp" är rensade från överlapp med andra instrument.

Skydd enligt jordabalken, i form av naturvårdsavtal, omfattar 133 000 hektar produktiv skogsmark och 153 900 hektar skogsmark totalt. Det motsvarar 0,6 procent av både den produktiva och totala arealen skogsmark i Sverige.

Överenskommelsen mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket omfattar 15 200 hektar produktiv skogsmark och 20 200 hektar skogsmark totalt. Det utgör 0,1 procent av såväl produktiv som total skogsmarksareal i landet.

Beslutade arealer som den 31 december 2022 ännu inte hade fått laga kraft, omfattade 5 700 hektar produktiv skogsmark och 9 000 hektar skogsmark totalt, vilket utgör 2 promille av den produktiva skogsmarken och 3 promille av den totala arealen skogsmark. Markersättningar uppgick vid samma tidpunkt till 176 600 hektar produktiv skogsmark och 248 200 hektar skogsmark totalt. Det motsvarar 0,8 procent av den produktiva skogsmarken och 0,9 procent av den totala arealen skogsmark.

Diagram 2.1. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2022-12-31

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Arealerna är inklusive överlappande arealer mellan instrument. Endast värden för "Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp" är rensade från överlapp.

Formellt skyddad skogsmark utan överlapp

Inom det formella skyddet finns stora överlapp mellan de olika instrumenten för skydd. Det är framför allt Natura 2000 som överlappas av nationalparker och naturreservat. Mindre överlapp förekommer även mellan andra instrument. För en korrekt siffra över den summerade arealen skyddad skogsmark är det därför viktigt att räkna bort överlappande arealer, för att inte samma ytor ska räknas flera gånger. I följande redovisning är sådana arealer borträknade.

Tabell 2.2. Formellt skyddad skogsmark utan överlappande arealer. 2022-12-31

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

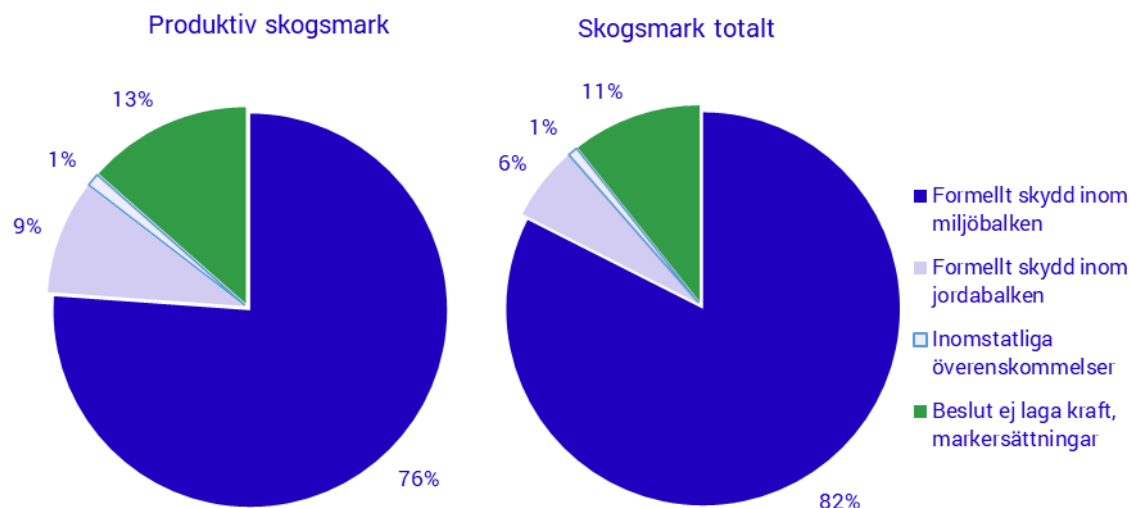
Instrument för skydd	Produktiv skogsmark		Skogsmark totalt	
	Areal i hektar	Andel av all produktiv skogsmark	Areal i hektar	Andel av all total skogsmark
Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	991 300	4,3%	1 893 100	7,0%
Miljöbalken: Natura 2000 SCI	35 600	0,2%	84 900	0,3%
Jordabalken: Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen	32 900	0,1%	38 000	0,1%
Jordabalken: Naturvårdsavtal av typekoparker och vitryggsavtal	92 700	0,4%	107 600	0,4%
Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	14 500	0,1%	19 400	0,1%
Beslut ej laga kraft och markersättningar	181 800	0,8%	255 100	0,9%
Totalt utan överlappande arealer	1 348 800	5,9%	2 398 000	8,9%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1. Överlappande arealer har reducerats enligt ordningen i tabellen. Instrument 1 redovisas i sin helhet, därefter har överlapp tagits bort i löpande ordning.

Den formellt skyddade produktiva skogsmarken omfattade mer än 1,3 miljoner hektar vid utgången av 2022. Av det var drygt 1 miljon hektar skyddat enligt miljöbalken. Det motsvarar 76 procent av all formellt skyddad produktiv skogsmark. Skydd enligt jordabalken, i form av naturvårdsavtal, omfattade 125 600 hektar, eller 9 procent av hela den skyddade arealen. Beslutade arealer som ännu inte hade vunnit laga kraft, samt markersättningar, omfattade 181 800 hektar, eller 13 procent av den formellt skyddade produktiva skogsmarken.

Den totala arealen formellt skyddad skogsmark var nästan 2,4 miljoner hektar. Knappt 2 miljoner hektar var skyddad enligt miljöbalken, motsvarande 82 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark. Skydd enligt jordabalken omfattade 145 600 hektar, eller 6 procent av den skyddade skogsmarken. Beslutade arealer utan laga kraft, tillsammans med markersättningar, omfattade 255 100 hektar eller 11 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark.

Diagram 2.2 och 2.3. Formellt skyddad skogsmark utan överlapp mellan instrument, 2022-12-31

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Ovan och nedan den fjällnära gränsen

Det är stora skillnader i hur det formella skyddet av skogsmark fördelar sig mellan olika delar av Sverige. Ovan fjällnära gränsen är 571 700 hektar produktiv formellt skyddad skogsmark. Det är mer än hälften av den produktiva skogsmarken i den regionen. Nedan den fjällnära gränsen är 777 100 hektar av den produktiva skogsmarken formellt skyddad. Det är 3,5 procent av den totala arealen produktiv skogsmark nedan fjällnära gräns.

Nästan 1,5 miljoner hektar av den totala arealen skogsmark i fjällregionen är formellt skyddad. Det är 57,5 procent av den totala arealen skogsmark i regionen. Nedan den fjällnära gränsen är andelen 938 700 hektar skogsmark skyddad. Det 3,9 procent av den totala arealen skogsmark nedan fjällnära gräns.

Tabell 2.3. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen 2022-12-31

Utan överlapp mellan instrument. Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

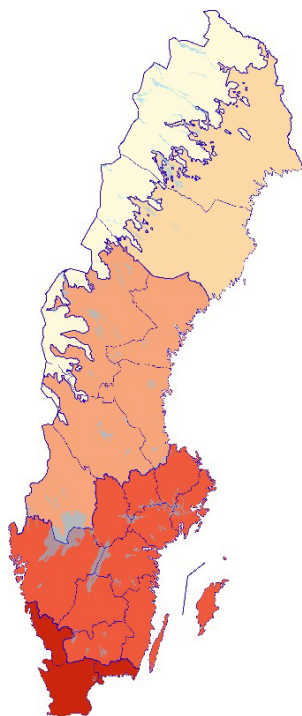
Region	Skogsmark	Formellt skydd inom miljöbalken	Formellt skydd inom jordabalken	Inomstatliga överenskommelser	Beslut ej laga kraft, markersättningar	Totalt
Ovan fjällnära gränsen	Produktiv	478 600	12 900	6 700	73 400	571 700
	Totalt	1 315 800	18 700	9 600	115 200	1 459 300
Nedan fjällnära gräns	Produktiv	548 300	112 700	7 800	108 400	777 100
	Totalt	662 200	126 900	9 800	139 900	938 700

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Fjällnära gräns

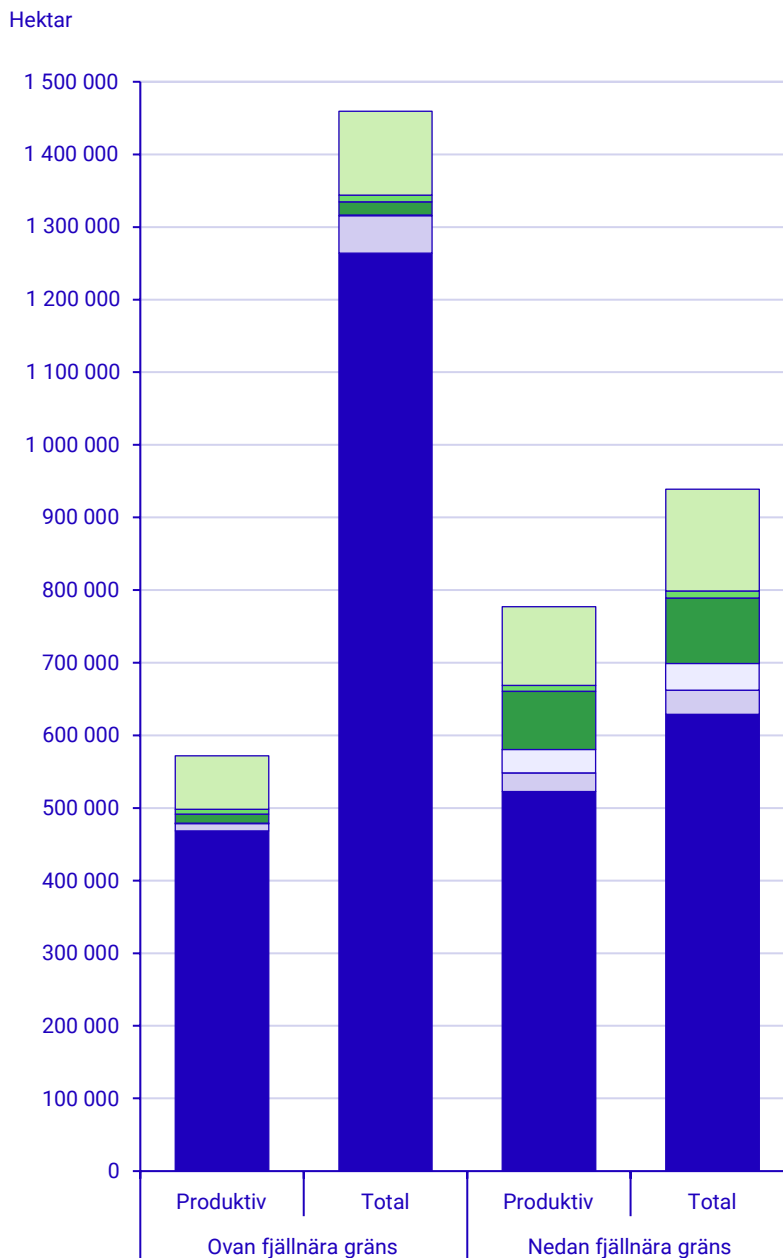
Gräns för vad som räknas som fjällnära skog. Sammanställd 1993 och 1994 av SLU, Institutionen för skogstaxering och utgående från Skogsstyrelsens förordning (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog. En uppdatering gjordes 2019. Området ovan den fjällnära gränsen kallas även för fjällregionen.

Karta 2.1. Kartan visar de fem naturgeografiska regioner som används i statistiken, med fjällregionen i ljus färg i den nordvästra delen av Sverige. Övriga fyra regioner motsvarar arealen nedan fjällregionen. För en större version av kartan, se avsnittet *Kort om statistiken*.

Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

Diagram 2.4. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen 2022-12-31
Utan överlapp mellan instrument.

- Beslut ej laga kraft och markersättningar för blivande naturreservat
- Inomstatlig överenskommelse om skydd, Fortifikationsverket
- Ekoparker och Vitryggsavtal
- Naturvårdsavtal (Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen)
- Natura 2000
- Nationalparker, naturreservat, skogliga biotopskydd

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

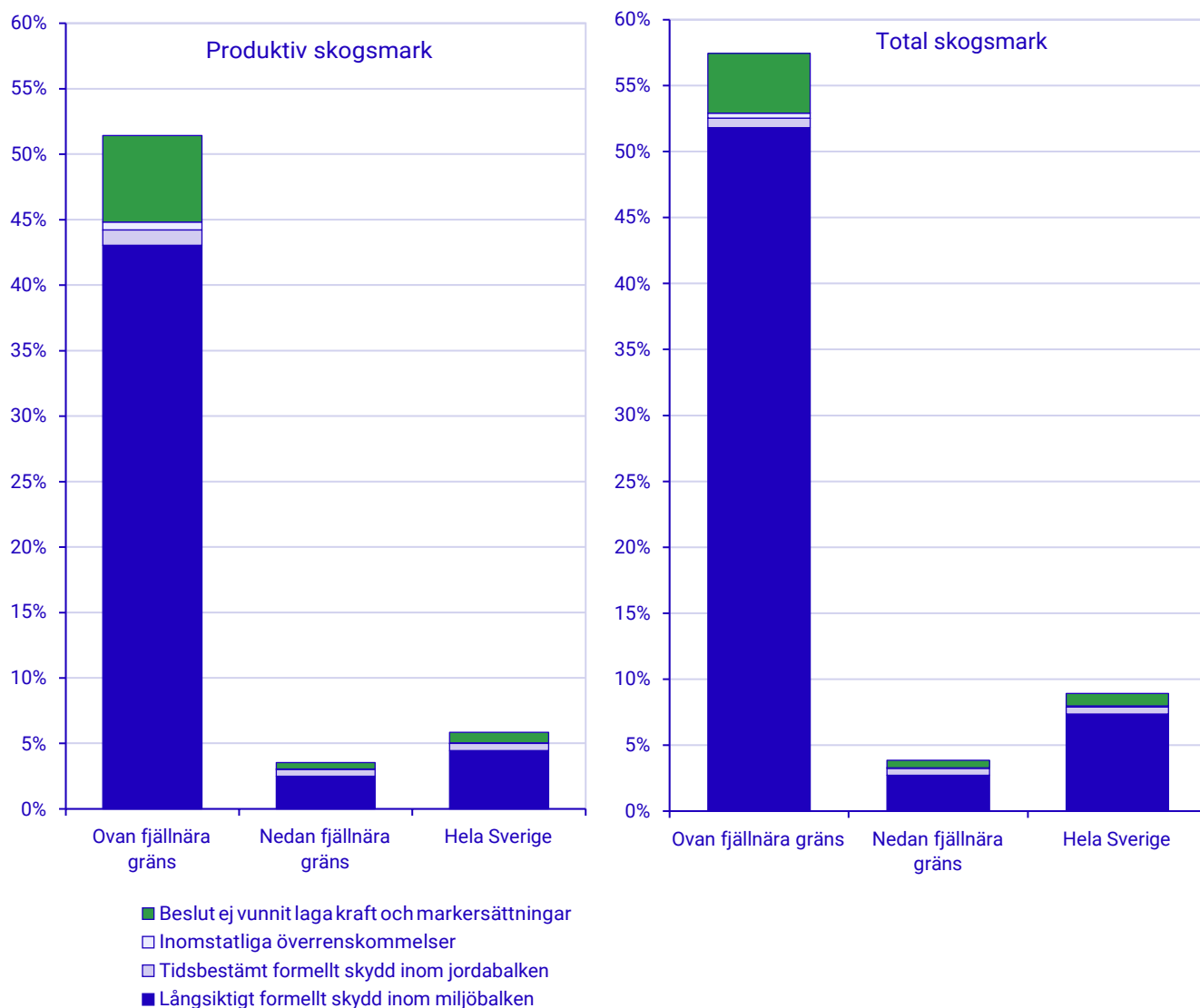

Tabell 2.4. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen, andel av totala arealer skogsmark. 2022-12-31
 Utan överlapp mellan instrument

Skyddsinstrument	Ovan fjällnära gräns		Nedan fjällnära gräns	
	Produktiv	Totalt	Produktiv	Totalt
Formellt skydd inom miljöbalken	43,0%	51,8%	2,5%	2,7%
Formellt skydd inom jordabalken	1,2%	0,7%	0,5%	0,5%
Inomstatliga överenskommelser	0,6%	0,4%	0,0%	0,0%
Beslut ej laga kraft, markersättningar	6,6%	4,5%	0,5%	0,6%
Totalt utan överlapp	51,4%	57,5%	3,5%	3,9%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Diagram 2.5 och 2.6. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen, andel av totala arealer skogsmark. 2022-12-31
 Utan överlapp mellan instrument

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Nedan den fjällnära gränsen har Sverige fyra naturgeografiska regioner. Från norr till söder är det den nordboreala, den sydboreala, den boreonemorala och den nemorala regionen. Området ovan den fjällnära gränsen kallas även för fjällregionen. Mer information finns i avsnittet *Kort om statistiken*. Se även karta 2.1.

Regioner (Naturgeografiska regioner SUS)

Av den produktiva skogsmark som är belägen nedan gränsen för fjällnära skog, finns den största delen i den nordboreala regionen. Där är 268 100 hektar formellt skyddad, motsvarande 4,6 procent av regionens hela areal produktiv skogsmark. I den sydboreala regionen är 230 900 hektar skyddad och i den boreonemorala är det 238 400 hektar. Det motsvarar 2,6 respektive 3,7 procent av regionernas hela arealer produktiv skogsmark. I den nemorala regionen är 39 700 hektar, eller 4,4 procent av den produktiva skogsmarken formellt skyddad.

Andelarna blir genomgående högre när den improduktiva skogsmarken ingår i beräkningen. Statistiken avser då den totala arealen skogsmark. Då är 342 200 hektar skyddad i den nordboreala regionen, motsvarande 5,0 procent av regionens totala skogsmark. I den sydboreala regionen är 2,9 procent skyddad och i den boreonemorala är det 4,0 procent. Det motsvarar 276 900 hektar skogsmark i varje region. I den nemorala regionen är 42 700 hektar skogsmark formellt skyddad, motsvarande 4,5 procent av den totala arealen skogsmarken i regionen. De allra största arealerna och andelarna formellt skyddad skogsmark finns i fjällregionen, med 51,4 procent av den produktiva skogsmarken och 57,5 procent av den totala skogsmarken.

Tabell 2.5. Formellt skyddad skogsmark per region 2022-12-31

Utan överlapp mellan instrument. Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Region	Skogsmark	Formellt skydd inom miljöbalken	Formellt skydd inom jordabalken	Inomstatliga överenskommelser	Beslut ej laga kraft, markersättningar	Totalt
1 Fjällnära	Produktiv	478 600	12 900	6 700	73 400	571 700
	Total	1 315 800	18 700	9 600	115 200	1 459 300
2 Nordboreal	Produktiv	161 700	46 500	2 600	57 400	268 100
	Total	205 700	54 500	3 400	78 600	342 200
3 Sydboreal	Produktiv	170 300	32 700	2 700	25 100	230 900
	Total	205 600	36 700	3 500	31 000	276 900
4 Boreonemorala	Produktiv	183 700	30 400	2 000	22 300	238 400
	Total	215 700	32 500	2 200	26 500	276 900
5 Nemoral	Produktiv	32 500	3 100	500	3 600	39 700
	Total	35 100	3 200	600	3 800	42 700
Hela Sverige, region 1 till 5	Produktiv	1 026 900	125 600	14 500	181 800	1 348 800
	Total	1 978 000	145 500	19 400	255 100	2 398 000

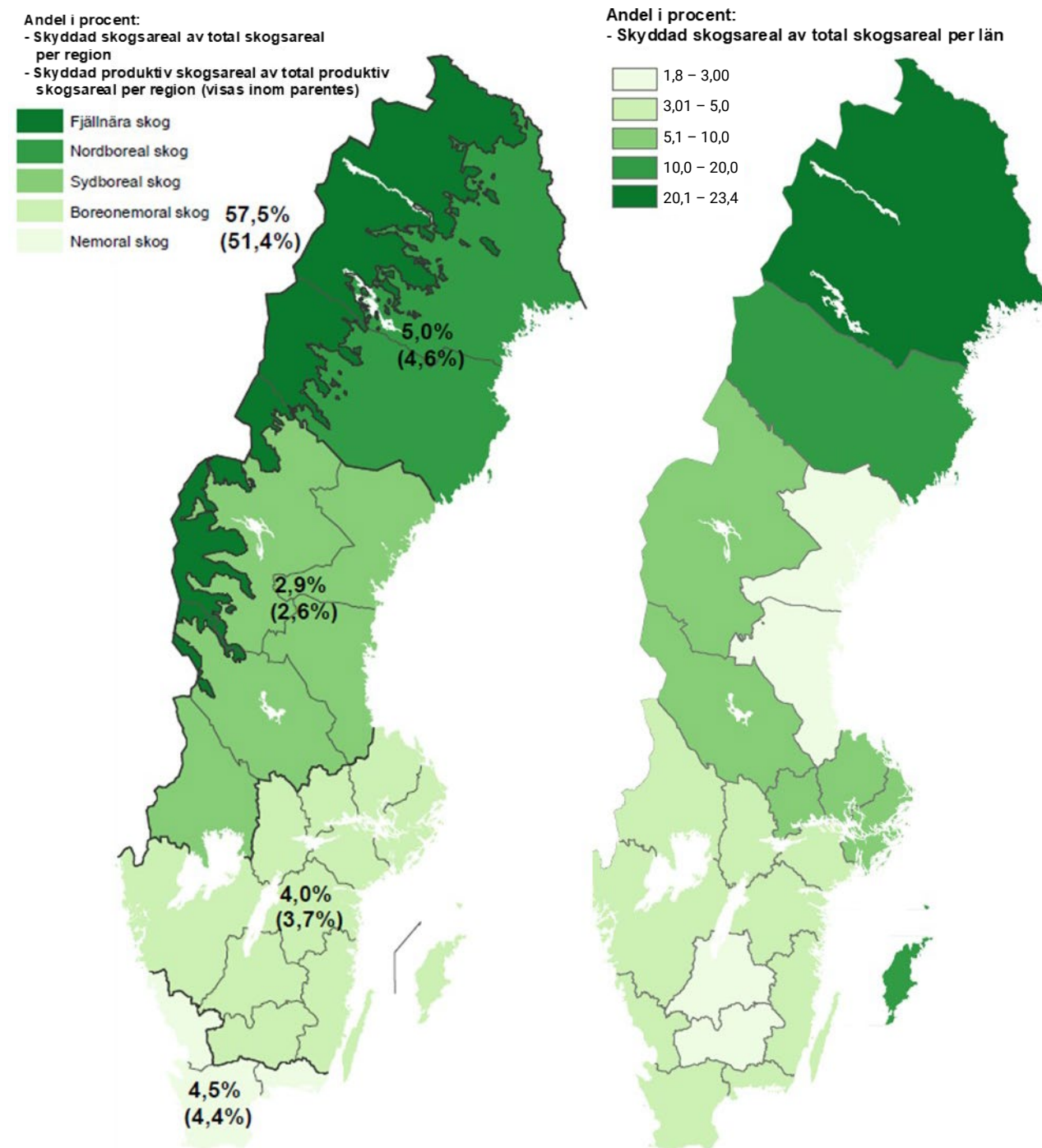
Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Fördelning efter län

När statistiken fördelas på län ser vi andra regionala skillnader jämfört med de naturgeografiska regionerna. Norrbottens län har störst andel formellt skyddad skogsmark. Där är 23 procent av länets totala skogsmarksareal skyddad. Det följs av Gotlands och Västerbottens län, med 13 respektive 11 procent av länens totala skogsmarksarealer.

Karta 2.2 och 2.3. Formellt skyddad skogsmark per region och län, andel av total skogsmarksareal 2022-12-31

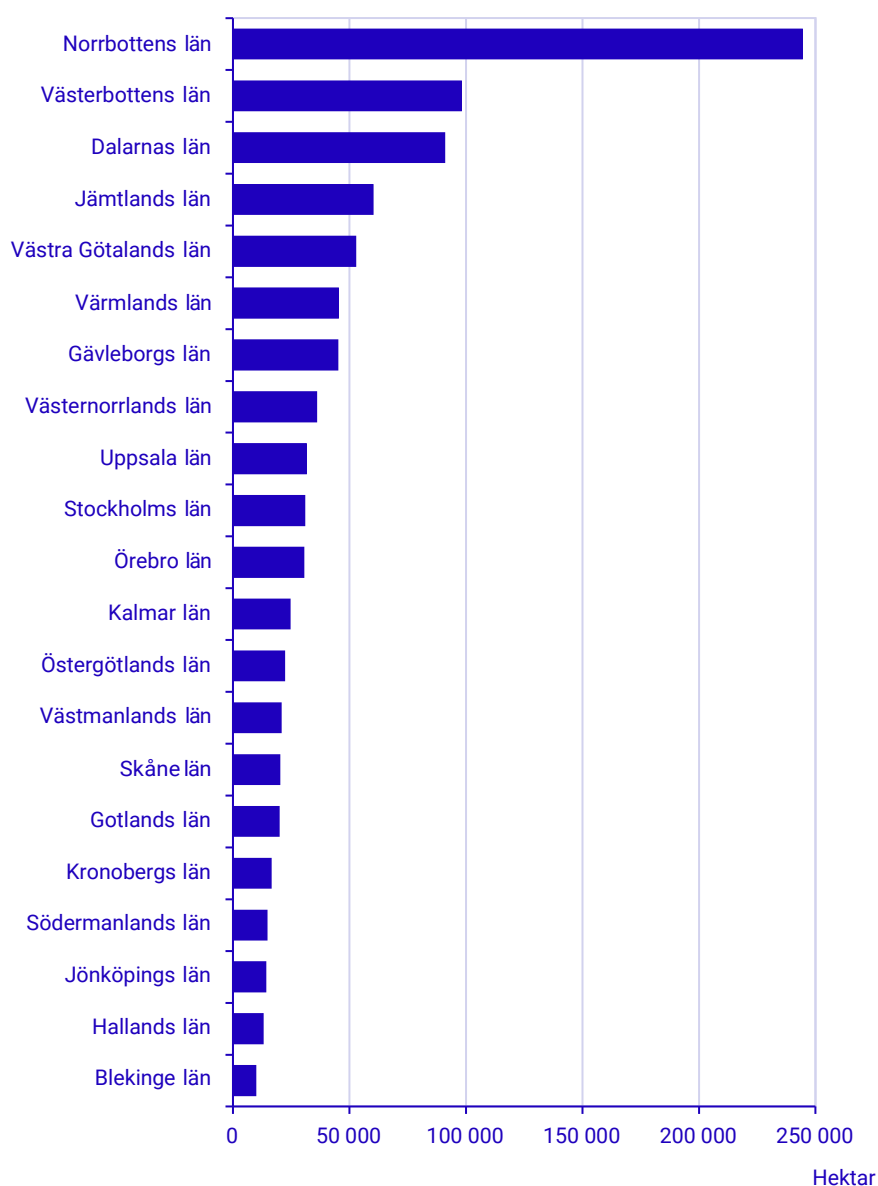
Utan överlapp mellan instrument

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Sveriges fjällnära gräns sträcker sig igenom de fyra länen Dalarna, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten. Nedan den fjällnära gränsen har Norrbottens län störst arealer formellt skyddad skogsmark, med 244 200 hektar totalt. Av dessa är nästan 184 300 hektar produktiv skogsmark. I Västerbottens län är 98 000 hektar av den totala skogsmarken nedan fjällnära gränsen formellt skyddad. I Dalarnas län är det 90 900 hektar och i Jämtlands län är arealen 60 000 hektar.

Diagram 2.7. Formellt skyddad skogsmark nedan fjällnära gränsen, per län, 2022-12-31
Arealer i hektar, skogsmark totalt. Utan överlapp mellan instrument.

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Tabell 2.6. Formellt skyddad skogsmark per län och nedan den fjällnära gränsen, 2022-12-31

Utan överlapp mellan instrument. Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Län	Produktiv skogsmark		Skogsmark totalt	
	Areal i hektar	Andel	Areal i hektar	Andel
Stockholms län	24 700	6,7%	30 800	7,4%
Uppsala län	28 100	5,5%	31 400	5,8%
Södermanlands län	12 200	3,4%	14 600	3,8%
Östergötlands län	19 000	2,9%	22 100	3,1%
Jönköpings län	11 500	1,6%	14 000	1,8%
Kronobergs län	14 100	2,3%	16 400	2,5%
Kalmar län	22 400	2,9%	24 500	3,0%
Gotlands län	16 600	11,9%	19 700	12,9%
Blekinge län	8 900	4,4%	9 800	4,7%
Skåne län	19 200	4,7%	20 100	4,8%
Hallands län	11 600	3,8%	12 900	3,9%
Västra Götalands län	44 700	3,3%	52 600	3,6%
Värmlands län	38 200	2,8%	45 200	3,1%
Örebro län	26 600	4,4%	30 300	4,8%
Västmanlands län	18 500	5,7%	20 600	6,0%
Dalarnas län	118 100	6,1%	165 500	7,6%
<i>nedan fjällnära gränsen</i>	74 800	4,0%	90 900	4,4%
Gävleborgs län	38 500	2,7%	45 000	2,9%
Västernorrlands län	29 800	1,7%	35 800	1,9%
Jämtlands län	131 000	4,9%	222 600	6,9%
<i>nedan fjällnära gränsen</i>	49 500	2,1%	60 000	2,2%
Västerbottens län	197 600	6,3%	417 400	10,9%
<i>nedan fjällnära gränsen</i>	83 900	2,9%	98 000	3,0%
Norrbottens län	517 300	15,0%	1 146 900	23,4%
<i>nedan fjällnära gränsen</i>	184 300	6,2%	244 200	6,7%
Hela Sverige	1 348 800	5,9%	2 398 000	8,9%
<i>nedan fjällnära gränsen</i>	777 100	3,5%	938 700	3,9%

Källa: Naturvårdsregistret NVR och Nationella marktäckedata NMD 1.1.

Markägare av formellt skyddad skogsmark

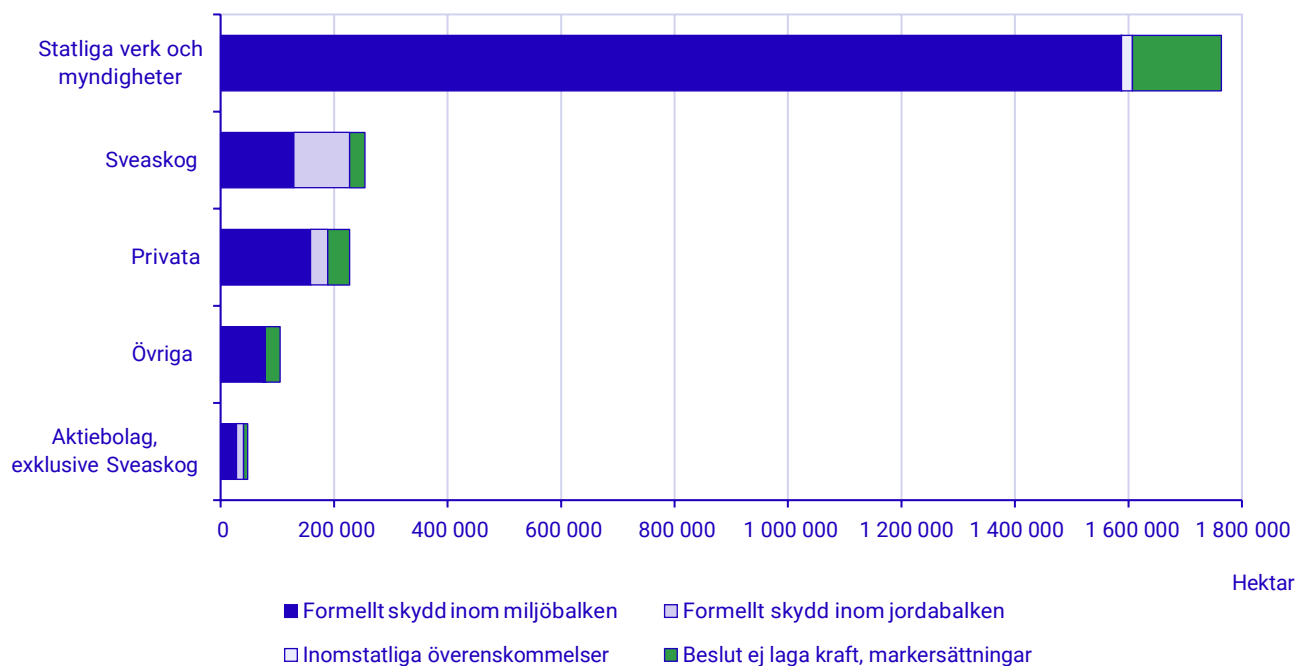
Vid utgången av 2022 ägdes nästan 1,8 miljoner hektar formellt skyddad skogsmark av statliga verk och myndigheter. Det är 74 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark. Av den produktiva skogsmark som var formellt skyddad, ägdes 833 300 hektar av statliga verk och myndigheter. Det är 62 procent av hela arealen formellt skyddad produktiv skogsmark. De två största markägarna inom den kategorin är Naturvårdsverket och Statens fastighetsverk.

Sveaskogs markinnehav inom formellt skydd uppgår till 202 700 hektar produktiv skogsmark och 254 500 hektar skogsmark totalt. Det är 15 procent av hela den formellt skyddade produktiva skogsmarken och 11 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark. Aktiebolag, exklusive Sveaskog, förfogar över 3 procent av den formellt skyddade produktiva skogsmarken och 2 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark. Det motsvarar 38 600 hektar produktiv skogsmark och 47 700 hektar skogsmark totalt.

Privata markägare är bolag som taxerar för mindre än 1 000 hektar skog och enskilda markägare. De står för 14 procent av den produktiva formellt skyddade skogsmarken och 9 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark. Det är 188 700 hektar produktiv skogsmark och 227 200 hektar skogsmark totalt.

Diagram 2.8. Formellt skyddad skogsmark per markägare och instrument, 2022-12-31

Utan överlapp mellan instrument. Arealer i hektar, skogsmark totalt

Källa: Naturvårdsregistret NVR, Nationella marktäckedata NMD 1.1 och Markägarkartan 2021.

Privata markägare är bolag som taxerar för mindre än 1000 hektar skog och enskilda markägare. Övriga inkluderar allmännings- och besparingsskogar, Svenska kyrkan, kommuner, regionala naturvårdsstiftelser, regioner, handelsbolag, kommanditbolag och gemensamhetsskogar.

Övriga markägare är allmännings- och besparingsskogar, Svenska kyrkan, kommuner, regionala naturvårdsstiftelser, regioner, handelsbolag, kommanditbolag och gemensamhetsskogar. Deras innehav av formellt skyddad skogsmark uppgår till 85 400 hektar produktiv skogsmark och 104 600 hektar skogsmark totalt. Det är 6 procent av totala arealen formellt skyddad produktiv skogsmark och 4 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark.

Inom alla kategorier av markägare finns de största arealerna inom instrumentet *Formellt skydd inom miljöbalken*. Det innebär att skyddet var gällande vid utgången av 2022 och att det var permanent skyddat. En större andel av aktiebolagens markinnehav, inklusive Sveaskog, är av typen *Formellt skydd enligt jordabalken*, det vill säga naturvårdsavtal. 41 procent av Sveaskogs arealer inom formellt skyddad produktiv skogsmark var naturvårdsavtal. Andelen för övriga aktiebolag var 31 procent.

Tabell 2.7. Markägare för formellt skyddad skogsmark per instrument och typ av markägare, 2022-12-31

Utän överlapp mellan instrument. Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Markägare	Typ av skogsmark	Formellt skydd inom miljöbalken	Formellt skydd inom jordabalken	Inomstatliga överenskommelser	Beslut ej laga kraft, markersättningar	Totalt
Aktiebolag, exklusive Sveaskog	Produktiv	20 500	12 000	0	6 100	38 600
	Total	28 100	12 500	0	7 100	47 700
Sveaskog	Produktiv	100 300	83 500	0	18 900	202 700
	Total	129 200	98 300	0	27 000	254 500
Privata	Produktiv	131 700	26 000	0	30 900	188 700
	Total	158 600	30 100	0	38 500	227 200
Statliga verk och myndigheter	Produktiv	712 900	100	14 500	105 900	833 300
	Total	1 587 700	100	19 400	156 800	1 764 100
Övriga	Produktiv	61 500	4 000	0	19 900	85 400
	Total	74 400	4 600	0	25 700	104 600
Hela Sverige	Produktiv	1 026 900	125 600	14 500	181 800	1 348 800
	Total	1 978 000	145 500	19 400	255 100	2 398 000

Källa: Naturvårdsregistret NVR, Nationella marktäckedata NMD 1.1 och Markägarkartan 2021.

Privata markägare är bolag som taxerar för mindre än 1 000 hektar skog och enskilda markägare. Övriga inkluderar allmännings- och besparingsskogar, Svenska kyrkan, kommuner, regionala naturvårdsstiftelser, regioner, handelsbolag, kommanditbolag och gemensamhetsskogar.

Frivilliga avsättningar

Frivilliga avsättningar är sammanhängande områden som markägaren frivilligt och utan ersättning har undantagit från virkesproduktion, i syfte att inte skada områdets naturvärde, kulturmiljö eller sociala värden. Ytorna finns endast på produktiv skogsmark. Fram till 2018 var varje område minst 0,5 hektar. Idag finns inte den begränsningen i storlek. Avsättningarna ska finnas dokumenterade i plan eller annan handling.

Beslut om avsättningar fattas vid planering av skogsmarkens användning. Det förhindrar definitionsmässigt överlapp mot hänsynsytor, som beslutas vid den operativa planeringen av skogsbruket. I vissa fall finns glapp mellan vad markägaren uppfattar som frivilligt avsatt mark och hur Skogsstyrelsen definierar formen. Den här statistiken redovisar nettoarealer utan överlapp mot andra former, enligt Skogsstyrelsens definition.

Arealer för frivilliga avsättningar

De frivilliga avsättningarna omfattar nästan 1,4 miljoner hektar. Det motsvarar 5,8 procent av Sveriges hela areal produktiv skogsmark och 4,9 procent av den totala arealen skogsmark.

De största arealerna finns i Södra Norrland, där 391 700 hektar av de frivilliga avsättningarna är belägna. Det motsvarar 6,6 procent av Södra Norrlands hela areal produktiv skogsmark. I Norra Norrland utgör de frivilliga avsättningarna 5,0 procent av den produktiva skogsmarken. I Svealand är andelen 6,1 procent och i Götaland är den 5,8 procent.

Tabell 3.1. Frivilliga avsättningar per landsdel, 2022

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Landsdel	Areal i hektar	Andel av all skogsmark	
		Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Norra Norrland	354 900	5,0%	3,7%
Södra Norrland	391 700	6,6%	5,7%
Svealand	331 700	6,1%	5,6%
Götaland	294 200	5,8%	5,4%
Hela Sverige	1 372 500	5,8%	4,9%

Källa: Skogsstyrelsen. Andel är beräknad med hjälp av statistik från SLU Riksskogstaxeringen

Statistik över frivilliga avsättningar har reviderats för åren 2019, 2020 och 2021. Jämförelser över tid ska inte göras mellan rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas:

<https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START.MI.MI0605/SkyddSkogFrivillig/>

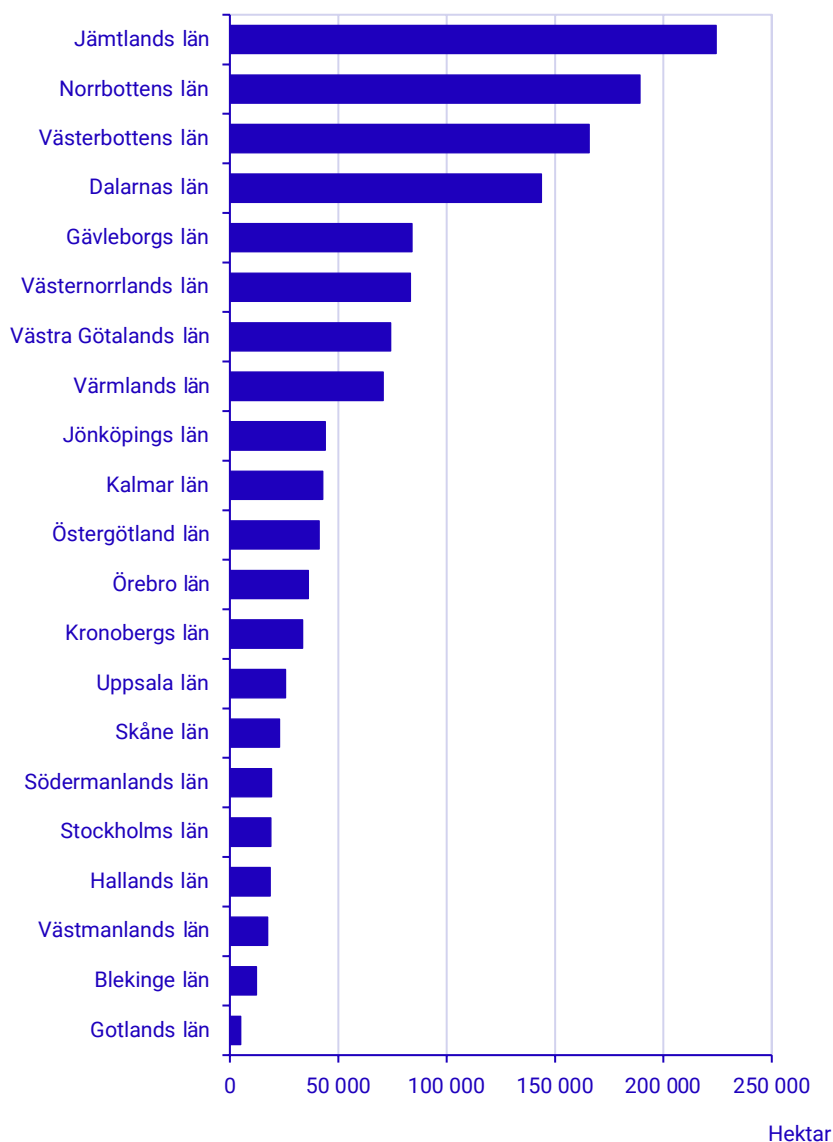

Bland länen har Jämtland den största arealen frivilliga avsättningar, med 224 300 hektar. Det motsvarar 8,3 procent av länets hela produktiva skogsmark, vilket är störst andel av samtliga län. Näst störst areal frivilliga avsättningar har Norrbottens län, med 189 200 hektar. Det motsvarar 4,8 procent av länets hela areal produktiv skogsmark.

Andelen frivilliga avsättningar är näst högst i Dalarnas län, med 7,3 procent av länets hela areal produktiv skogsmark. Det motsvarar 143 700 hektar.

Gotlands län har den minsta arealen frivilliga avsättningar, med 5 000 hektar. Det motsvarar 4,2 procent av Gotlands hela areal produktiv skogsmark.

Diagram 3.1. Frivilliga avsättningar per län, 2022

Källa: Skogsstyrelsen.

Markägare av frivilliga avsättningar

Enskilda markägare har tillsammans ett innehav på 558 400 hektar frivilliga avsättningar. Det är 2,4 procent av Sveriges hela areal produktiv skogsmark. Enskilda markägare är fysiska personer, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag.

Frivilliga avsättningar som tillhör övriga markägare omfattar 814 000 hektar, eller 3,5 procent av hela arealen produktiv skogsmark. Övriga markägare är statliga myndigheter, statsägda aktiebolag, övriga allmänna ägare, privatägda aktiebolag och övriga privata ägare. Sveaskogs frivilliga avsättningar omfattar 220 900 hektar.

Tabell 3.2. Frivilliga avsättningar per ägarklass, 2022

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Ägarklass	Arealer i hektar	Andel av all produktiv skogsmark
Enskilda	558 400	2,4%
Övriga	814 000	3,5%
varav Sveaskog	220 900	0,9%
Samtliga	1 372 500	5,8%

Källa: Skogsstyrelsen. Andel är beräknad med hjälp av statistik från SLU riksskogstaxeringar.

Enskilda markägare är fysiska personer, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag. Övriga markägare är statliga myndigheter, statsägda aktiebolag, övriga allmänna ägare, privatägda aktiebolag och övriga privata ägare.

Frivilliga avsättningar över tid

Systemet med frivilliga avsättningar infördes i början av 1990-talet. Vid den första uppföljningen 1996, fanns cirka 330 000 hektar frivilliga avsättningar. Under perioden 1998 till 2002 ökade arealen kraftigt, vilket sammanföll med införandet av miljöcertifieringarna FSC och PEFC. Fram till 2010 fortsatte arealen att öka, om än i långsammare takt. 2010 omfattade de frivilliga avsättningarna nästan 1,25 miljoner hektar.

2016 års värden visar en minskning av arealerna. Det förklaras bland annat av en stor överflyttning från frivilliga avsättningar till formellt skyddad skogsmark. En del av överflyttningen är av administrativ karaktär, genom att till exempel frivilliga avsättningar inom ekoparker och vitryggsavtal i stället tillgodoräknades formellt skydd, enligt regeringsbeslut. En annan orsak var bildande av nytt formellt skydd på arealer som tidigare hade utgjort frivilliga avsättningar.

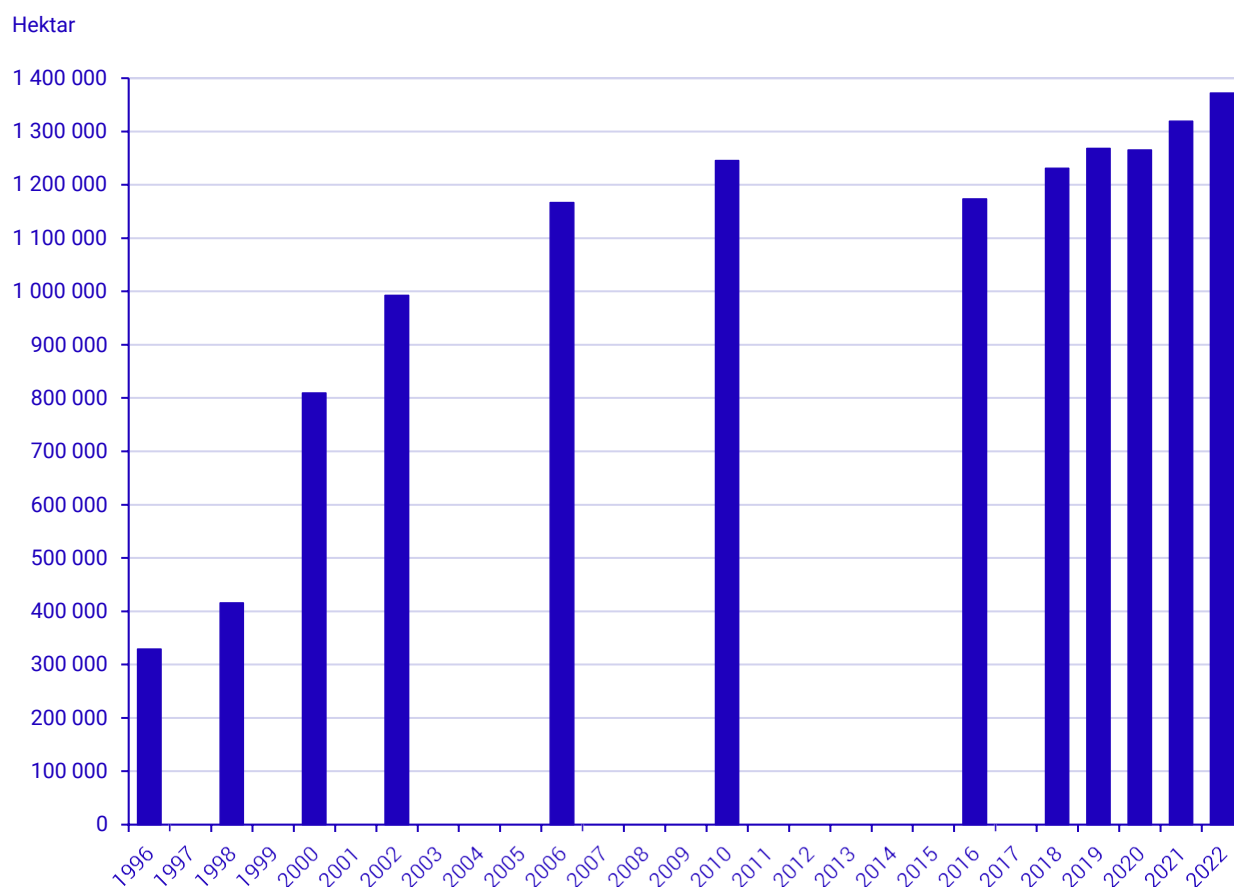
Från 2016 visar statistiken en stadig ökning av arealerna. 2022 omfattade de frivilliga avsättningarna nästan 1,4 miljoner hektar. Det är en ökning med 52 600 hektar sedan 2021. Sedan 1996 har arealen ökat med mer än 1 miljon hektar.

I årets publicering har statistiken över frivilliga avsättningar reviderats för åren 2019 till 2021. Det innebär att 2019 och 2020 års arealer skrivs

ned med knappt 12 000 hektar vardera, medan 2021 års värden skrivs upp med knappt 13 000 hektar, jämfört med föregående års publicering. Revideringen beror främst på förbättrad rapportering från uppgiftslämnare, i form av bättre länsindelning eller ägarkategorisering. Den allmänna registerhållningen har även förbättrats hos några viktiga uppgiftslämnare, efter större ägarbyten de senaste åren. Förändrade beräkningsmetoder har införts gällande frivilliga avsättningar inom den ej certifierade skogsmarken.

Diagram 3.2. Frivilliga avsättningar per år, 1996 - 2022

Akkumulerade arealer i hektar

Källa: Skogsstyrelsen

Från och med 2016 ingår inte vissa typer av frivilliga avsättningar, bland annat ekoparker och områden med vitryggsavtal. De klassificeras i stället som formellt skydd. Från och med 2018 saknas krav på att frivilliga avsättningar ska vara minst 0,5 hektar.

Värden för 2019, 2020 och 2021 har reviderats i samband med publicering av 2022 års värden. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas: [https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START MI MI0605/SkyddSkogFrivillig/](https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI_MI0605/SkyddSkogFrivillig/)

Hänsynsytor

Hänsynsytor är mindre områden produktiv skogsmark, som frivilligt eller enligt skogsvårdslagen har lämnats vid avverkning. Exempel på hänsynsytor är hänsynskrävande biotoper, kantzoner mot våtmark och vattendrag eller bryn mot annat ägoslag. Ytorna överlappar inte formellt skydd eller improduktiv skogsmark. Överlapp mot frivilliga avsättningar kan finnas men har inte utretts fullständigt.

Tidserien för statistiken sträcker sig från avverkningssäsongerna 2000/2001 till 2014/2015, samt skattningar för 2016/2017 och 2017/2018. De senaste tre årens medelvärden är preliminära prognosvärden som har beräknats genom att återanvända den senaste skattningen av andelen hänsyn från säsongen 2017/2018. Glapp i tidserien mellan 1993 och 1999 har interpolerats, med hjälp av tidigare enstaka uppföljningar.

Arealer för hänsynsytor

Enligt preliminära siffror för 2022 skattas hänsynsytor till att omfatta 525 500 hektar, vilket är 2,2 procent av Sveriges produktiva skogsmarksareal. Det är en areal som har ackumulerats sedan 1993. Södra Norrland har den största arealen, med 161 300 hektar. Det är 2,7 procent av landsdelens produktiva skogsmarksareal.

Det senaste definitiva värdet för hänsynsytor avser treårsmedeltal med midsäsong 2017/2018. Det visar en total areal på 397 900 hektar, med den största delen i Södra Norrland.

Tabell 4.1. Hänsynsytor per landsdel, 2017/2018 och 2022

Arealer är avrundade till jämna 100-tal. Delmängder ska därför inte summeras.

Landsdel	Arealer i hektar		Andel av all skogsmark 2022***	
	2017/2018*	2022**	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Norra Norrland	100 700	142 300	2,0%	1,5%
Södra Norrland	129 300	161 300	2,7%	2,3%
Svealand	86 400	116 700	2,2%	2,0%
Götaland	81 500	105 100	2,1%	1,9%
Hela Sverige	397 900	525 500	2,2%	1,9%

Källa: Skogsstyrelsen. Andel är beräknad med hjälp av statistik från SLU Riksskogstaxeringen

* 2017/2018 är treårsmedeltal med midsäsong 2017/2018 (senast kända värde)

** 2022 är preliminärt värde.

***Avser 2022 års preliminära värden

Statistik över hänsynsytor har reviderats för åren 2017 till 2021. Jämförelser över tid ska inte göras med äldre rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI MI0605/SkyddSkogFrivilig/

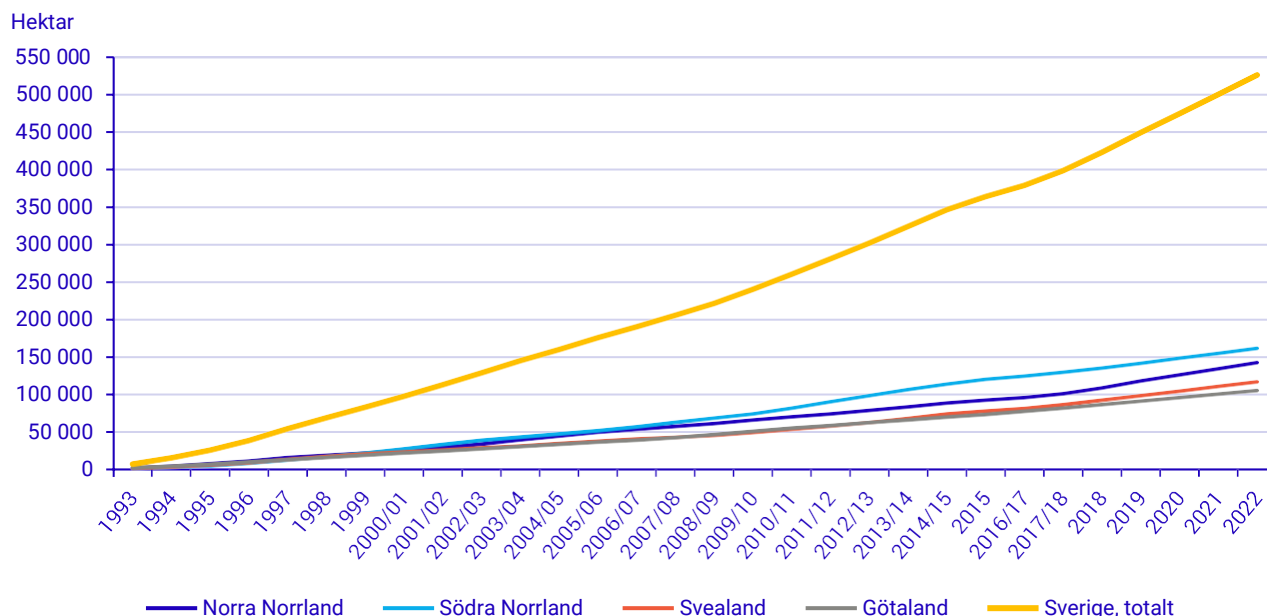
Hänsynsytor över tid

Den ackumulerade arealen hänsynsytor har haft en stadig årlig ökning sedan 1993. Under den senaste tioårsperioden, från 2012 till 2022, beräknas den årliga ökningen till mellan 15 000 och 26 400 hektar. Det genomsnittliga tillskottet per avverkningsår har varit 17 500 hektar under perioden 2000/2001 till 2014/2015. Till och med säsongen 2007/2008 var genomsnittet 15 300 hektar. Vid efterföljande säsong, 2008/2009, ökade arealen på grund av Skogsstyrelsens ändring av vad som ska räknas vid lämnade hänsynsytor. Det som framför allt påverkade var att mer mark i kanten av avverkningsytan räknades vid inventeringen.

Den ackumulerade arealen hänsynsytor redovisas per helår med hjälp av inter- och extrapolerade värden. Slutavverkad areal per avverkningsår redovisas enligt Riksskogstaxeringen och inventeringen Polytax. Redovisningen för 2000 till 2014 avser avverkningsåren 2000/2001 till 2014/2015, enligt inventeringen Polytax. För 2016/2017 till 2017/2018 avses Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning. Ingen mätning av hänsynsytoras varaktighet är gjord. Därför saknas statistik över hur mycket som inte står kvar över tid eller är överlapp mot frivilliga avsättningar.

Diagram 4.1. Ackumulerad areal hänsynsytor per landsdel, 1993 till 2022

Arealer i hektar, treårsmedel av avverkningsår. Interpolerat värde för 2015 och preliminära värden för 2018 till 2022.

Källa: Skogsstyrelsen

Arealerna symboliserar det årliga tillskottet av lämnade hänsynsytor vid förnyrningsavverkning. Eventuella förluster av hänsynsytor är okända och har därför inte kunnat reduceras.

Helår i figuren anger inter-/extrapolerade värden. Avverkningsåren avser inventeringen polytax/hänsynsuppföljningen. Värden för hela årtal 1993 till 1999 är inter- och extrapolerade med hjälp av enstaka hänsynsinventeringar gjorda 1993, 1995 och 1997. Avverkningsår 2000/2001 till 2014/2015 och 2016/2017 till 2017/2018 visar värden enligt inventeringen polytax/hänsynsuppföljningen. Interpolerat värde för 2015 och preliminära värden för 2018 till 2022.

Statistiken har reviderats för åren 2017/2018 till 2021. Jämförelser över tid ska inte göras mellan rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_MI MI0605/SkyddSkogFrivillig/

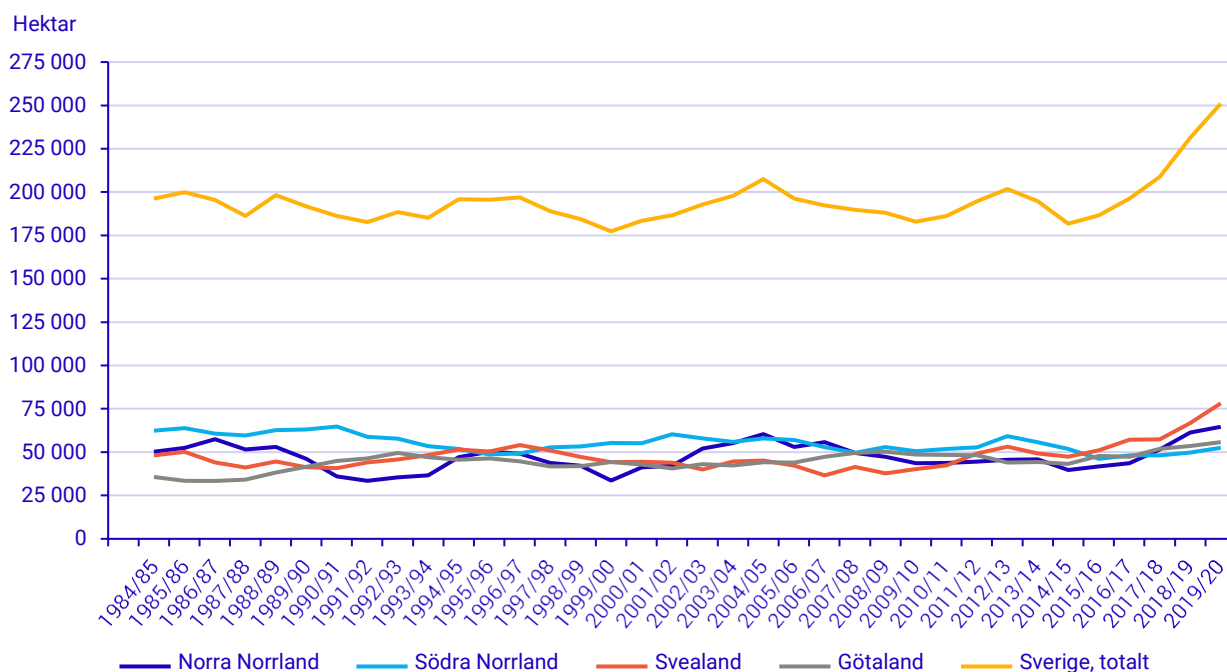
Utifrån Skogsstyrelsens olika inventeringar skattas **andel** hänsyn av slutavverkningen. För att kunna beräkna **arealer** för hänsynsyorna kombineras andelarna med Riksskogstaxeringens uppgifter om slutavverkad areal. Eftersom den senaste skattningen av andelen hänsynsytor avser 2017/2018 och andelen antas vara konstant därefter, betyder större slutavverkad areal automatiskt en större hänsynsareal.

Den slutavverkade arealen varierar mellan säsongerna. Det högsta värdet kopplas till den senast skattade säsongen, 2019/20. Då beräknas den slutavverkade arealen omfatta 251 000 hektar. Det lägsta värdet kopplas till säsong 1999/00, då arealerna skattas till 177 300 hektar.

Sedan 2014/2015 har de slutavverkade arealerna ökat. Från 2014/2015 till 2019/2020 var den skattade ökningen sammanlagt 69 200 hektar. För de två senaste säsongerna, 2018/19 och 2019/20, skattas ökningen till sammanlagt 42 200 hektar.

Diagram 4.2 Slutavverkad areal totalt och per landsdel, femårsmedel för avverkningssäsong 1984/1985 till 2019/2020

Areal i hektar, slutavverkad areal enligt Riksskogstaxeringen, femårsmedel 1984/85 till 2017/18

Källa: Skogsstyrelsen

Arealer i hektar enligt Riksskogstaxeringen, femårsmedelvärden. Årtalen avser avverkningssäsonger mitt i femårsmedelvärdet. Värdet för 2017/2018 till och med 2019/2020 är reviderade jämfört med föregående års redovisning.

Markägare av hänsynsytor

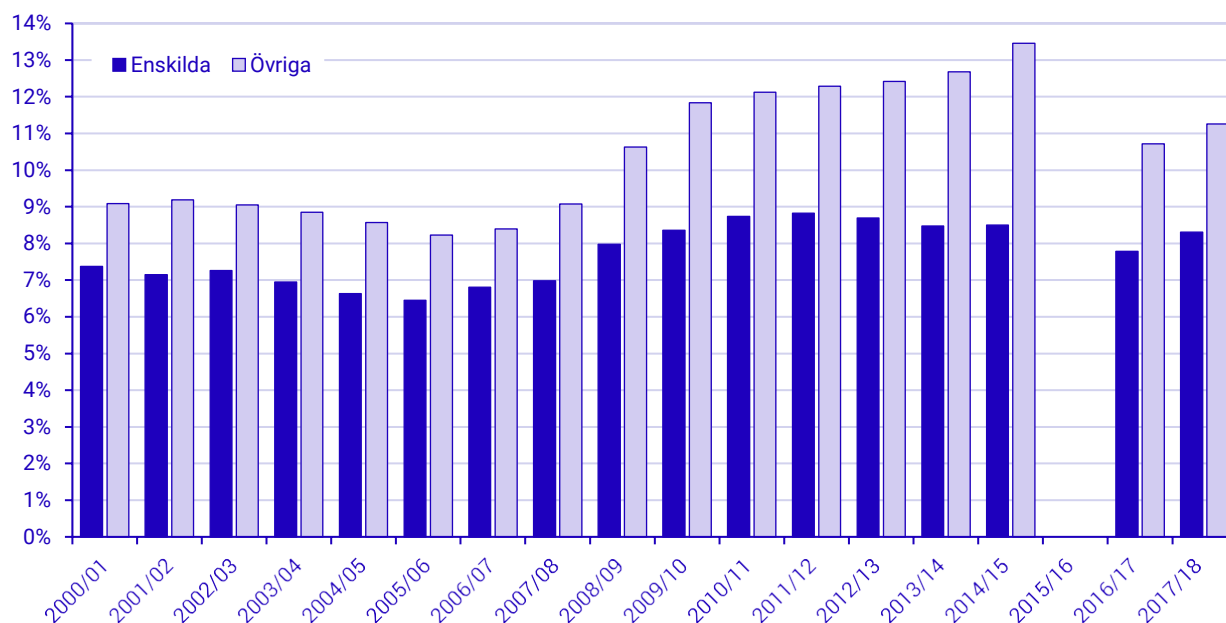
Skattningar för avverkningsåret 2017/2018 visar att enskilda markägare lämnade drygt 8 procent av de avverkade arealerna som hänsynsytor. Enskilda markägare är fysiska personer, dödsbon och bolag som inte är aktiebolag. Vid samma tid lämnade övriga markägare drygt 11 procent hänsynsytor. Övriga ägare är statliga myndigheter, statsägda aktiebolag, övriga allmänna ägare, privatägda aktiebolag och övriga privata ägare. Det ger ett genomsnitt på nästan 10 procent för alla typer av markägare.

Under perioden 2000/2001 lämnade enskilda markägare drygt 7 procent av den avverkade arealen som hänsynsytor. Under samma period lämnades 9 procent av övriga markägare. Runt 2005 skedde en minskning för båda typer av markägare, till följd av att stormen Gudrun fällde mycket träd. Åren därefter ökade andelen hänsynsytor i båda grupperna, med en kraftigare ökning bland övriga markägare. Störst andel lämnad hänsyn skattas till säsong 2014/15, med 8,5 procent för enskilda markägare och 13,5 procent för övriga.

De senaste två säsongerna, 2016/17 och 2017/18, visar lägre värden jämfört med senast föregående mätning, säsong 2014/15. De lägre värdena uppträder i samband med introduktionen av en ny inventering (hänsynuppföljningen som ersatte Polytax). Det är troligt att ny metodik till stor del har orsakat nivåskillnaden. Vid säsong 2016/17 minskade andelen lämnad hänsyn med 0,7 procentenheter för enskilda markägare och 2,7 procentenheter för övriga markägare. Den senaste säsongen visar en ökning på 0,5 procentenheter för båda enskilda och övriga markägare.

Diagram 4.3. Lämnad hänsyn av totalt avverkad areal, per typ av markägare, 2000/2001 till 2017/2018

Treårsmedel av avverkningsårer, andel i procent

Källa: Skogsstyrelsen. Årtalen avser avverkningsårer mitt i treårsmedelvärdet. Skattningar för åren 2015/2016 saknas.

Improduktiv skogsmark

Improduktiv skogsmark är skogsmark som inte är produktiv, det vill säga som enligt vedertagna bedömningsgrunder inte kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Enligt skogsvårdslagen får inte avverkning, skogsvårdsåtgärder och gödsling ske på improduktiva ytor som är större än 0,1 hektar. Enstaka träd kan avverkas om det inte förändrar naturmiljöns karaktär. Statistiken redovisar fullständiga arealer improduktiv skogsmark, oavsett om de omfattas av regleringen eller inte.

Formellt skyddad skogsmark innehåller även improduktiv skogsmark, vilket ger överlapp mellan de båda formerna. Den improduktiva skogsmarken kan inte överlappa frivilliga avsättningar och hänsynsytor, eftersom de per definition endast utgörs av produktiv skogsmark.

Arealer med improduktiv skogsmark

Den improduktiva skogsmarksarealen, inklusive formellt skydd, utgör 16 procent av Sveriges totala skogsmarksareal. Ovan den fjällnära gränsen är 63 procent av skogsmarken improduktiv. Nedan den fjällnära gränsen är andelen 10 procent. Lägst är andelen i den sydligaste regionen, den nemoral, där 4 procent av skogsmarken är improduktiv.

Improduktiv skogsmark utanför formellt skydd utgör 11 procent av den totala arealen skogsmark. I fjällregionen är andelen knappt 25 procent och nedan den fjällnära gränsen är andelen drygt 9 procent.

Tabell 5.1. Improduktiv skogsmarksareal, per region, 2020

Arealer i hektar avrundade till jämna 100-tal

Region	Areal i hektar		Andel av total skogsmarksareal	
	Totalt	Utanför formellt skydd	Totalt	Utanför formellt skydd
1. Fjällnära	1 931 700	751 300	63,3%	24,6%
2. Nordboreal	1 068 200	991 400	14,4%	13,3%
3. Sydboreal	909 700	863 800	9,3%	8,8%
4. Boreonemoral	463 300	425 100	6,9%	6,3%
5. Nemoral	35 600	33 200	3,7%	3,5%
Nedan fjällnära gräns, region 2–5	2 476 800	2 313 400	10,0%	9,3%
Hela Sverige, region 1–5	4 408 500	3 064 700	15,8%	11,0%

Källa: SLU Riksskogstaxeringen och NMD 1.1.

Femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår. Överlappande arealer är borträknade med hjälp av geodata och skattingar.

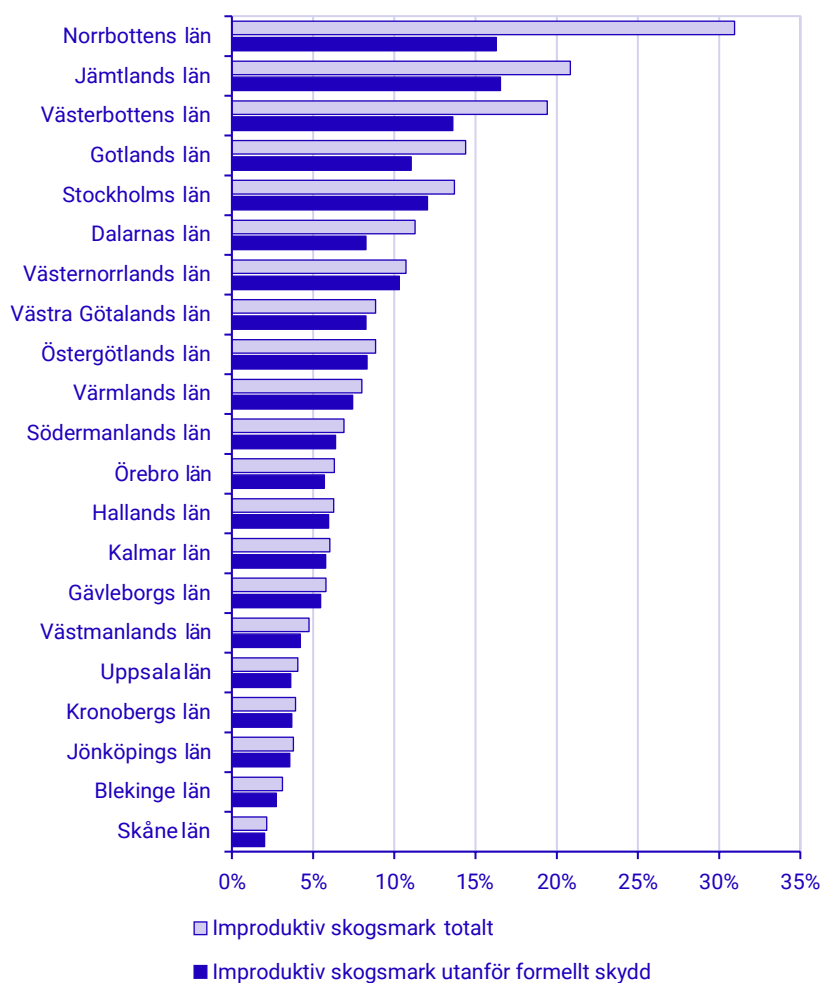

Norrbottnens län har den högsta andelen improduktiv skogsmark inklusive formellt skydd, med 31 procent av länets totala skogsmarksareal. Därefter följer Jämtlands län, med 21 procent, och Västerbottens län, med 19 procent. Den fjärde högsta andelen improduktiv skogsmark har Gotlands län, med 14 procent. Arealen i hektar är dock mycket liten jämfört med de nordliga länen. Gotland har 20 000 hektar improduktiv skogsmark, att jämföra med de 1,8 miljoner hektar som finns i Norrbotten. Det län som har minst areal improduktiv skogsmark är Blekinge, med 6 500 hektar. Lägst andel improduktiv skogsmark har Skåne län, med 2 procent.

Andelen improduktiv skogsmark utanför formellt skydd varierar från 17 procent i Jämtlands län, till 2 procent i Skåne län. Norrbotten har den största skillnaden mellan andelen improduktiv skogsmark totalt och utanför formellt skydd. Där är andelen improduktivt utanför formellt skydd 16 procent, att jämföra med 31 procent improduktivt inklusive formellt skyddad skogsmark.

Diagram 5.1. Improduktiv skogsmark per län, 2020

Andel av total skogsmarksareal per län

Källa: SLU Riksskogstaxeringen. Femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår. Överlappande arealer är borträknade med hjälp av geodata eller skattingar.

Kort om statistiken

Statistikens ändamål och innehåll

Rapporten redovisar en sammanhållen statistik för de fyra formerna formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor vid föryngringsavverkning och improduktiv skogsmark. Statistiken är till stora delar en sammanställning av redan publicerad statistik inom flera statistikprodukter, som SCB, Skogsstyrelsen och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ansvarar för. Delar av statistiken har publicerats i andra former tidigare, men hade under några år till och med 2018 en tillfällig paus i produktionen.

Den sammanställning som redovisas i den här rapporten, publicerades för första gången under 2019, som en del i ett regeringsuppdrag där Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SLU och SCB tilldelades uppgiften att utarbeta en sammanhållen statistik för skogsmark². Bakgrunden till uppdraget var att regeringen saknade en övergripande sammanhållen och officiell statistik över arealen skogsmark, med uppgifter om vilka åtgärder som har använts för skydd av skogsmark och utvecklingen över tid. Statistiken behövdes för att följa upp skogspolitikens jämställda mål, inklusive etappmålet om skydd av land-, sötvatten- och marina områden.

Ytterligare en orsak till statistiken var slutsatser i Riksrevisionens rapport³, där det uttrycktes behov av en ökad samsyn kring vilka arealer som skulle tillgodoräknas formellt skydd respektive frivilliga avsättningar. Riksrevisionen menade att det fanns behov av ny statistik i syfte att möjliggöra en transparent och jämförbar uppföljning och rapportering av etappmålet till riksdagen, samt en ökad samordning av statistiken för detta. Den statistik som redovisas här är dock inte värderad i relation till nationella eller internationella mål.

Definitioner och förklaringar

Skogsmark

Skogsmark definieras i Skogsvårdslag (1979:429) som mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter

---

²Regeringsbeslut N2018/04159/SK ”Uppdrag att, inom ramen för det nationella skogsprogrammet, utarbeta en sammanhållen och regelbunden statistik om areal skogsmark”

Regeringsbeslut N2019/01826/SMF – N2019/00866/SMF ”Uppdrag att, inom ramen för det nationella skogsprogrammet, utarbeta en sammanhållen och regelbunden statistik om areal skogsmark”

³Riksrevisionen RiR 2018:17 ”Skyddet av värdefull skog”

och en kronslutenhet av mer än tio procent, eller förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

Produktiv skogsmark

Produktiv skogsmark är, enligt skogsvårdslagen, skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

Former

De fyra delmängder som ingår i statistiken. De nämns i regeringsuppdraget (N2018/04159/SK) som de delmängder statistiken ska fördelas på. Formerna är:

- Formellt skyddad skogsmark
- Frivilliga avsättningar
- Hänsynsytor vid föryngringsavverkning
- Improduktiv skogsmark

Formellt skyddad natur

Skogsmark som regleras av lagar och förordningar, samt ingångna avtal och enskilda beslut. I den här statistiken avses ett samlingsbegrepp för olika skyddstyper, så kallade *instrument* för skydd, som är reglerade i lagar och förordningar, samt i ingångna avtal och enskilda beslut för formellt skyddad natur. De instrument som ingår i statistiken är:

- Nationalparker
- Naturreservat med föreskrifter mot skogsbruk
- Biotopskyddsområden
- Natura 2000 med skogshabitat
- Naturvårdsavtal, inklusive ekoparker och vitryggsavtal
- Inomstatlig överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket
- Beslutade biotopskyddsområden och naturreservat, som inte vunnit laga kraft
- Markersättningar för bildande av naturreservat

Nationalparker

Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får förklaras som nationalpark, i syfte att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick. Nationalparkerna syftar till ett representativt skydd av stora områden inom olika landskapstyper. De har föreskrifter som innebär

skydd för samtliga ingående naturtyper.

Reglering: 7 kap. 2–3 §§ miljöbalken, nationalparksförordningen (1987:938)

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Riksdagen, regeringen, Naturvårdsverket

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Naturresevat

Ett mark- eller vattenområde kan förklaras som naturresevat i syfte att:

- bevara biologisk mångfald
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer
- tillgodose behov av områden för friluftslivet
- skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer
- skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter

Naturresevat innebär ett långsiktigt områdesskydd som anpassas efter syfte och skyddsbehov, till exempel när inskränkningar i användningen av mark- och vattenområden behövs för att uppnå syftet med bevarandet. Fastigheter som omfattas kan vara i såväl allmän som enskild ägo. Om markägaren vill fortsätta att äga marken blir denne ersatt i enlighet med miljöbalkens ersättningsbestämmelser.

Reglering: 7 kap. 4–8 §§ miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutande: Länsstyrelse, kommun

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse, kommun

Biotopskyddsområden

Mindre mark- eller vattenområden som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen och som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller särskilt skyddsvärda på annat sätt. Ett biotopskyddsområde är vanligtvis mellan 2 och 10 hektar, men kan vara större. Området ska överensstämja med minst 1 av 19 särskilt definierade biotoptyper.

Reglering: 7 kap. 11 § miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Skogsstyrelsen, kommun

Tillsynsmyndighet: Skogsstyrelsen, kommun

Områden med naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett nyttjanderättsavtal som tecknas mellan markägare och staten, genom Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket eller länsstyrelserna. Även kommuner kan teckna naturvårdsavtal med

markägare. Att ingå i ett naturvårdsavtal är frivilligt för båda parter. Syftet är att utveckla och bevara naturvärden. Sedan 2015 finns också möjlighet att teckna avtal för områden med höga sociala värden, för att bevara och utveckla skogar med värden som skapas av människans upplevelser av skogen.

Genom att ingå ett naturvårdsavtal avstår fastighetsägaren från viss användning av ett område, till exempel avverkning, samt tolererar att bland annat naturvårdande åtgärder vidtas där. I avtalet beskrivs området och hur naturvärdena bör bevaras och utvecklas, men fastighetsägaren åtar sig inte att utföra åtgärder.

Avtalstiden kan variera från några månader upp till 50 år. Avtalet görs normalt gällande gentemot en ny ägare genom att det skrivs in i fastighetsregistret.

Reglering: 7 kap. 3 § andra stycket jordabalken (1970:994), lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen).

Varaktighet: Tidsbestämt enligt avtal

Beslutande: Avtalsparter

Tillsynsmyndighet: Avtalsparter

Det finns olika benämningar på naturvårdsavtal. Ekoparksavtal tecknas mellan Skogsstyrelsen och Sveaskog, utan statlig ersättning. Områdena är minst 1 000 hektar stora och har minst 50 procent naturvårdsareal. På den yta som inte är naturvårdsareal bedrivs skogsbruk med generell eller förstärkt miljöhänsyn. Vitryggsavtal är en annan form av naturvårdsavtal med Skogsstyrelsen som en av parterna. Avtalen avser att bevara och skapa cirka 10 000 hektar lövskog. De ska ge en god livsmiljö åt såväl den vitryggiga hackspetten som andra rödlistade lövskogsarter.

Både ekoparksavtal och vitryggsavtal ska enligt regeringsbeslut *M2014/593/Nm Etappmål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster* räknas till det formella skyddet och inte som frivilliga avsättningar. I delar av statistiken görs en särredovisning av ekoparker sammanslaget med områden med vitryggsavtal.

Natura 2000-områden

Områden som är utpekade enligt EU:s två naturvårdsdirektiv fågeldirektivet SPA (särskilt skyddsområde) eller art- och habitatdirektivet SCI (område av gemenskapsintresse/särskilt bevarandeområde). Syftet är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden av Europas mest värdefulla och hotade arter och naturtyper.

Natura 2000-områden utpekas för de arter och naturtyper som anges i de båda naturvårdsdirektiven och som bedöms som särskilt skyddsvärda i ett EU-perspektiv. I områdena skyddas naturtyper och arter från negativ påverkan genom en särskild tillståndsplikt för verksamheter

eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön. Tillståndsplikten gäller även utanför det avgränsade området. I särskilda skyddsområden har medlemsstaterna även ansvar för att vidta de bevarandeåtgärder som behövs, med utgångspunkt i utpekade naturtypers och arters ekologiska behov.

I den här statistiken ingår endast de områden som har utpekade habitat enligt art- och habitatdirektivet (SCI-områden) och har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNNK.

Reglering: 7 kap. 27–29 b §§ miljöbalken, 15-20 a §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutande: Regeringen

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Områden med inomstatlig överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket

Områden med inomstatlig överenskommelse har skyddats efter överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket. De utpekades 2003 och 2004 inom ramen för regeringsuppdraget om inventering av skyddsvärda statliga skogar. Enligt tilläggsuppdrag efter inventeringen genomförde Naturvårdsverket ett fördjupat samråd om områdenas bevarande, vilket resulterade i 2010 års överenskommelse mellan myndigheterna. Dess innebörd är att utpekade områden undantas från skogsbruk och avverkning. Samrådsrutiner gäller för sådan avverkning som behövs för områdenas användning som övningsområden.

Områdena saknar formellt skydd enligt miljöbalkens regler, men har genom överenskommelsen och regeringsbeslut ett formellt skydd. Parterna är överens om att anläggande av byggnader, vägar, ledningar, vindkraftverk eller annan typ av exploatering inte ska ske inom naturskogarna. Områden erbjuds för bildande av naturreservat om övningsverksamheten upphör. Skyddsformen naturvårdsavtal är inte tillämplig, eftersom det rör sig om en överenskommelse mellan två statliga parter.

Reglering: Överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Riksdag, regering

Tillsynsmyndighet: Försvarsinspektören för hälsa och miljö

Beslutade biotopskyddsområden och naturreservat, ej laga kraft

Ett beslut om biotopskyddsområde eller naturreservat gäller omedelbart, även om det överklagas. Dock vinner beslutet laga kraft först tre veckor efter att det har delgivits berörda parter, förutsatt att beslutet inte överklagas. Det medför att det vid statistikens referensdatum finns ett antal områden som är beslutade men inte laga-

kraft-vunna, eftersom delgivning pågår eller enskilda beslut är överklagade. För att säkerställa att även denna kategori arealer finns med i statistiken, ingår de här i ett eget instrument.

Reglering: 7 kap. 4–8 §§ miljöbalken samt 7 kap. 11 § miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Varaktighet: Oklart, eftersom besluten inte vunnit laga kraft

Beslutande: Skogsstyrelsen, länsstyrelse, kommun

Tillsynsmyndighet: Skogsstyrelsen, länsstyrelse, kommun

Markersättningar för bildande av naturreservat

Markersättningar omfattar köp, intrångsersättning och bidrag. Avtal om köp av fast egendom, samt överenskommelse om intrångsersättning med fastighetsägare, tecknas som regel innan ett område förklaras som naturreservat. Inget av förfarandena innebär att området ges ett formellt skydd. Bidrag till kommuner delas som regel ut efter att kommunen har genomfört markåtkomst och fattat beslut om naturreservat. Kommunala naturreservat har normalt därför redan ett formellt skydd vid den tidpunkt då bidraget utbetalas.

Områden på Fastighetsverkets mark, efter samråd 1 april 2010, ingår i den här kategorin.

Reglering: Avtal om köp av fast egendom inom blivande naturreservat, eller överenskommelse om intrångsersättning med fastighetsägare inom blivande naturreservat.

Varaktighet: I normalfallet permanent. Genom avtal och överenskommelser inträder ett indirekt skydd i avvaktan på det formella beslutet om naturreservat. Det indirekta skyddet är förhållandevis starkt vid köp av fast egendom, eftersom äganderätten och därmed rådigheten över området då övergår till staten. Vid överenskommelse om intrångsersättning är det indirekta skyddet svagare och blir beroende av hur pass väl fastighetsägaren lever upp till olika förbindelser i överenskommelsen.

Beslutande: Naturvårdsverket, eller länsstyrelse med villkor om Naturvårdsverkets godkännande, eller Naturvårdsverket efter samråd med berörd länsstyrelse.

Tillsynsmyndighet: Saknas i formell mening vad gäller köp och intrångsersättning. I praktiken är det staten, som part i avtal och överenskommelse, som ansvarar för att villkor upprätthålls. Vid bidragsbeslut ska Naturvårdsverket utöva tillsyn.

Instrument för formellt skydd som saknar föreskrifter mot skogsbruk

Två ytterligare instrument räknas som formellt skydd i SCB:s statistik över skyddad natur inom alla naturtyper (statistikprodukt MI0603 Skyddad natur). Eftersom de saknar föreskrifter mot skogsbruk ingår de inte i statistiken över formellt skyddad skogsmark, som redovisas i denna rapport (statistikprodukt MI0605). Orsaken till att de inte ingår i den här statistiken är följande:

Nationalstadsparken saknar föreskrifter som förbjuder avverkning av skogsmark. För att hantera skydd och förvaltning av områdets äldre träd har Länsstyrelsen beslutat om samråd enligt miljöbalken 12:6, till exempel för åtgärder som berör jätteeckar.

Naturvårdsområden som skyddsform infördes i naturvårdslagen 1974, men upphörde i och med införandet av miljöbalken 1999. Områdena förekommer främst i marina miljöer och skogsområden avsedda för friluftsliv. De områden som har inrättats ska vid tillämpningen av miljöbalken anses som naturreservat.

Frivilliga avsättningar

Frivilliga avsättningar är områden med sammanhängande produktiv skogsmark, där markägaren frivilligt har beslutat att inte utföra åtgärder som kan skada områdets naturvärde, kulturmiljö eller sociala värde. Området ska finnas dokumenterat i plan eller annan handling.

Den här statistiken redovisar nettoarealer utan överlapp med statistikens övriga tre former, utifrån Skogsstyrelsens definition av frivilliga avsättningar. Definitionen i sig förhindrar överlapp med övriga former, genom att markägarens frivilliga beslut innebär en gräns mot formellt skydd och kravet på produktiv skogsmark innebär en gräns mot improduktiv skogsmark. Kravet på dokumentation betyder att beslutet är fattat vid planering av markanvändningen. Det innebär i sin tur en gräns mot hänsynsytor, vilka beslutas vid operativ planering. Det förekommer dock glapp mellan vad markägaren uppfattar som frivilligt avsatt mark och hur Skogsstyrelsen definierar formen.

Frivilligt avsatt skogsmark för naturvårdsändamål inryms i sektorsansvaret, konkretiserat som arealmål i etappmål och tidigare delmål. En annan drivkraft är skogsägarnas avtal med certifieringsorganen FSC alternativt PEFC. I deras skogsbruksstandarder ingår att avsätta minst 5 procent av den produktiva skogsmarken för naturvårdsändamål, i första hand nyckelbiotoper. I dessa skogsbruksstandarder tillåts visst överlapp mellan frivilliga avsättningar och formellt skydd.

Reglering: Reglering i lag saknas.

Varaktighet: Fastighetsägaren beslutar själv om inrättande eller upphörande av de frivilliga avsättningarna. För certifierade fastighetsägare inom FSC alternativt PEFC finns regelverk för varaktighet och utbytbarhet.

Beslutande: Fastighetsägaren

Tillsynsmyndighet: Eftersom frivilliga avsättningar inte har en juridisk innebörd finns ingen tillsynsmyndighet. Skogsstyrelsen har ett ansvar för uppföljning. För certifierade fastighetsägare finns kontrollsystem inom FSC alternativt PEFC.

Hänsynsytor

Vid skogsbruksåtgärder på mark, som omfattas av skogsvårdslagen, ska hänsyn tas till naturvårdens intressen. Omfattningen av den hänsyn som kan krävas, regleras av bestämmelser om intrångsbegränsning. Hänsyn kan innebära att träd, trädsamlingar eller döda träd lämnas kvar vid olika åtgärder. Det som lämnas i samband med skötsel av skogsmark bör skyddas vid kommande åtgärder. Med få undantag kan krav ställas på återställande av skada som uppstått till följd av skogsbruksåtgärd. Den som inte rättar sig efter ett föreläggande eller bryter mot ett förbud

som har meddelats för en föreskrift enligt 30 §, kan dömas till böter.

Reglering: 30 § skogsvårdslagen

Varaktighet: Sparas så länge ytan håller tillräckligt höga naturvärden. Det är inte straffbart att avverka hänsynen såvida inte Skogsstyrelsen beslutat om ett förbud.

Beslutande: Riksdagen

Tillsynsmyndighet: Skogsstyrelsen

Improduktiv skogsmark

Improduktiv skogsmark är skogsmark som inte är produktiv enligt skogsvårdslagens definition. Med andra ord är det skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder **inte** kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Exempel på improduktiv skogsmark är fjällbjörkskog, träd- eller buskbevuxna myrar och glest trädbevuxna hållmarksområden. Enligt 13 a § skogsvårdslagen regleras brukandet av improduktiv skogsmark. Den här statistiken redovisar fullständiga arealer för improduktiv skog, oavsett om de omfattas av regleringen eller inte.

Regioner

Där det är möjligt redovisas statistiken på de regionala indelningarna ovan och nedan den fjällnära gränsen, regioner (naturgeografiska regioner SUS), landsdelar och län. Statistikens fyra former har olika förutsättningar för att redovisas på olika typer av regioner, beroende på skillnader i dataunderlag för beräkningar.

Fjällnära gräns

Gräns för vad som räknas som fjällnära skog. Sammanställd 1993 och 1994 av SLU, Institutionen för skogstaxering och utgående från Skogsstyrelsens förordning (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog. En uppdatering gjordes 2019. Skogsstyrelsen ansvarar för geodata över den fjällnära gränsen.

Regioner (naturgeografiska regioner SUS)

En regionindelning som används för uppgifter om skogsmark. Indelning i fem naturgeografiska regioner anpassade till länsgränserna och den fjällnära gränsen. Indelningen gjordes i *Skogsvårdsorganisationens Utvärdering av Skogspolitiken (SUS)* 2001. De regioner som används i statistiken har anpassats till gällande indelning för län och fjällnära gräns.

Landsdelar

En indelning av Sverige i fyra regioner, anpassade efter länsgränserna. Arealen för varje landsdel motsvarar den sammanlagda arealen av de ingående länen. De områden som används i statistiken har anpassats till aktuell indelning för län.

Karta 6.1. Regioner (naturgeografiska regioner SUS) och län

Fjällnära region (region 1):

Norrbottnens, Västerbottnens, Jämtlands och Dalarnas län ovan den fjällnära gränsen.

Nordboreal region (region 2):

Norrbottnens och Västerbottnens län nedan den fjällnära gränsen.

Sydboreal region (region 3):

Jämtlands, Västernorrlands, Dalarnas, Gävleborgs och Värmlands län nedan den fjällnära gränsen.

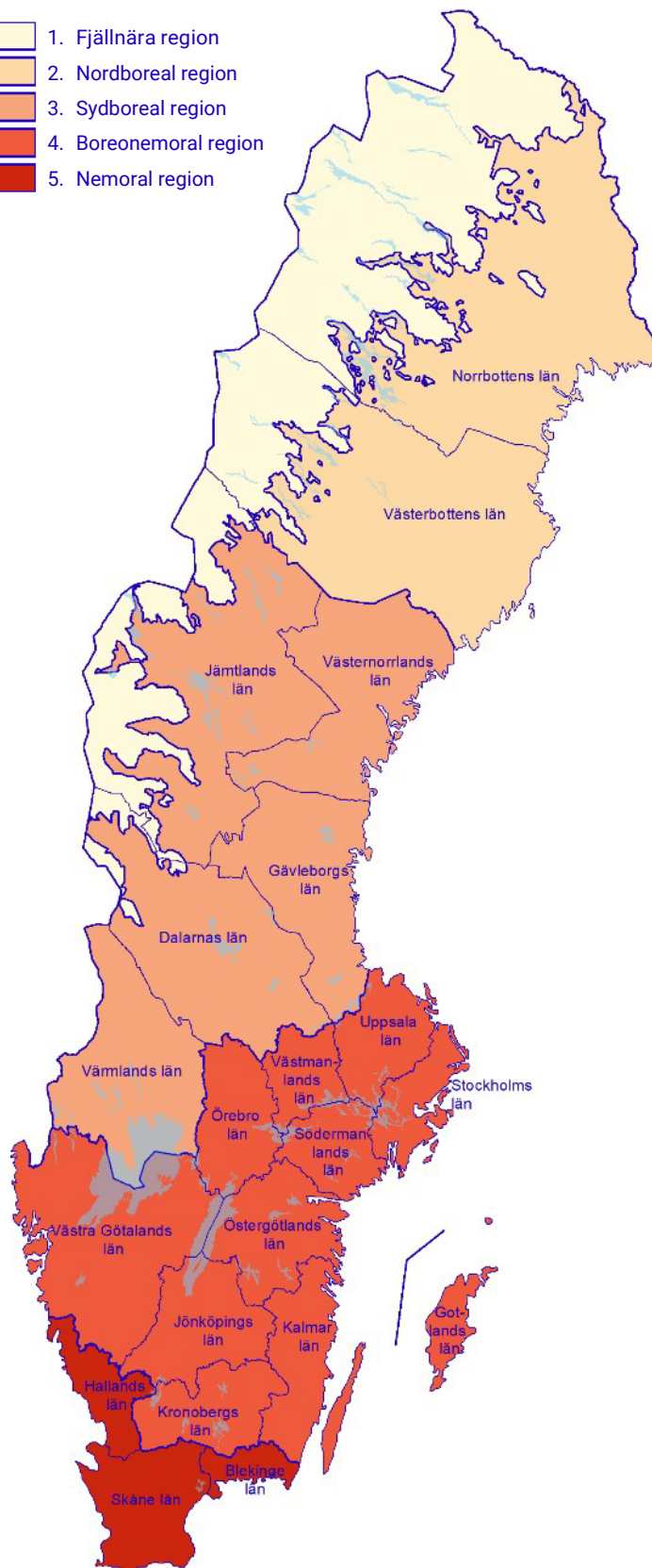
Boreonemoral region (region 4):

Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Gotlands, Västra Götalands, Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län.

Nemoral region (region 5):

Hallands, Blekinge och Skåne län.

- 1. Fjällnära region
- 2. Nordboreal region
- 3. Sydboreal region
- 4. Boreonemoral region
- 5. Nemoral region

Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

Karta 6.2. Landsdelar och län

Norra Norrland:

Norrbottnens och Västerbottens län.

Södra Norrland:

Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län

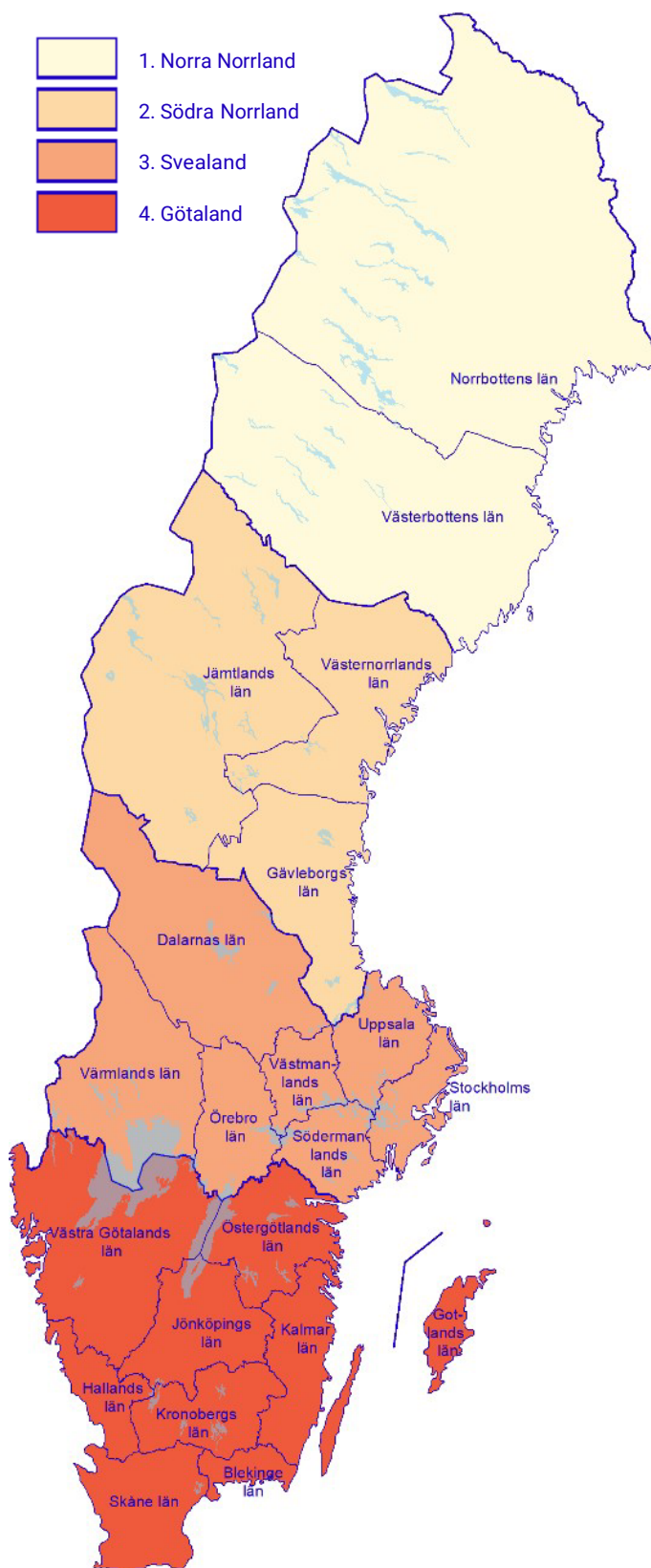
Svealand:

Dalarnas, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Uppsala, Stockholms och Södermanlands län

Götaland:

Östergötlands, Gotlands, Västra Götalands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Hallands, Blekinge och Skåne län.

Källa: SCB

Statistikens framställning

Formellt skyddad skogsmark

Följande koordinatsatta register och geodata har använts vid produktion av statistik över formellt skyddad skogsmark.

Tabell 6.1. Indata till officiell statistik över formellt skyddad skogsmark 2022-12-31

Register, innehåll i uttag	Referensdatum om annat än uttagsdatum	Datum för uttag	Registeransvarig
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat och skogligt biotopskyddsområde (gällande)	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2022-12- 31	2023-02-14	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden med utpekade skogshabitat	Beslutsdatum t.o.m. 2022-12- 31	2023-02-14	Naturvårdsverket
VIC Natur: Naturreservat (beslutat och överklagat)	Ursprungligt beslutsdatum t.o.m. 2022-12- 31	2023-02-16	Naturvårdsverket
VIC Natur: Skogligt biotopskyddsområde, beslutade ej laga kraft	Beslutsdatum t.o.m. 2022-12-31, lagakraftvunnet datum fr.o.m. 2023-01-01 samt områden som saknar lagakraftvunnet datum	2023-02-27	Skogsstyrelsen
VIC Natur: Naturvårdsverkets naturvårdsavtal	Avtalsdatum start t.o.m. 2022-12-31, avtalsdatum slut fr.o.m. 2023-01-01	2023-01-09	Naturvårdsverket
Skogsdataportalen: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal inklusive vitryggsavtal och så kallade Bergvikavtal	Avtalsdatum t.o.m. 2022-12-31	2023-01-06	Skogsstyrelsen
NO/NS-bestånd inom Sveaskogs ekoparker		December 2022	Skogsstyrelsen
VIC Natur: Skyddsvärda statliga skogar och urskogstypade skogar, SNUS ägda av Fortifikationsverket	2018-12-21, modifiering 2022-01-28	Januari 2022	Naturvårdsverket
Områden på Fastighetsverkets mark efter samråd 1 april 2010	2010-04-01	2020-10-12	Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: NV-fastigheter med statusen "Ägd", intrång och bidrag från 2022-01-09	Avtalsdatum och beslutsdatum t.o.m. 2022-12-31	Januari 2023	Naturvårdsverket
VIC Natur: Områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk, endast områden med reservatsbeslut		2023-02-16	Naturvårdsverket
Natura Naturtypskartering NNK		2023-01-09	Naturvårdsverket
Topografi 10: Län- och kommunindelning, ytbildat vatten		Januari 2022	Lantmäteriet
Skogsdataportalen: Fjällnära gräns		2023-01-30	Skogsstyrelsen
Nationella Marktäckedata bas ogeneraliserad, version 1.1	2018	2023-01-30	Naturvårdsverket
Nationella Marktäckedata tilläggsiskt produktivitet, version 1.1	2018	2023-01-30	Naturvårdsverket
VIC Natur: Markägarkartan	2021	2022-03-22	Naturvårdsverket

Naturvårdsregistret (NVR)

Uppgifter om skyddad natur i Sverige är till stora delar hämtade från Naturvårdsverkets centrala register över skyddade områden, Naturvårdsregistret (NVR), i databasen VIC-Natur. Det registeruttag som ligger till grund för statistiken med referensdatum 2022-12-31 gjordes i början av 2023. Det omfattar områden som har beslutats och vunnit laga kraft senast den 31 december 2022.

Enligt 33 § områdesskyddsförordningen ska länsstyrelsen föra ett register över beslut i naturvårdsärenden och andra förhållanden på naturvårdens område. Naturvårdsverket ska föra ett sammanfattande nationellt register. Med stöd av denna paragraf har Naturvårdsverket meddelat föreskrifter (NFS 2009:5) om registrering av beslut enligt 7 kap. miljöbalken.

Inom ramen för IT-systemet VIC-Natur har Naturvårdsverket och länsstyrelserna ett gemensamt register med både administrativa data och områdesgränser i form av geodata. I kartdatabasen finns både geodata som genereras via naturvårdsarbetet och digitala kartor från Lantmäteriet. Tillsammans underhåller myndigheterna systemet. NVR ersätter det tidigare registret och den så kallade NAVO-databasen, där digitala gränser förts av Lantmäteriet (Metria).

Navet

Navet är Skogsstyrelsens ärendehandläggningssystem för områdesskydd. Det inkluderar samtliga av Skogsstyrelsen beslutade biotopskyddsområden och tecknade naturvårdsavtal. Registret innehåller både administrativa data och geodata i form av polygoner för varje objekt. De biotopskyddsområden som ingår i statistiken har beslut som har vunnit laga kraft till och med den 31 december vid referensåret. De biotopskyddsområden som är beslutade men inte har vunnit laga kraft presenteras i ett eget instrument inom formellt skydd.

Via ett automatiskt system hämtas data från Navet till NVR. Data från Navet levereras därmed till SCB via det NVR-uttag som Naturvårdsverket/Metria gör.

Nationella marktäckedata (NMD)⁴

NMD är en kartering av Sverige, med syfte att tillhandahålla grundläggande information om hela landskapet och hur det förändras. Data har tagits fram under ledning av Naturvårdsverket, i samarbete

---

⁴<https://www.naturvardsverket.se/verktyg-och-tjanster/kartor-och-karttjanster/nationella-marktackedata>

med Havs- och vattenmyndigheten, SCB, Skogsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt SLU.

Data består av en baskartering i 25 tematiska klasser, fördelade på tre hierarkiska nivåer. Karteringen är i rasterformat med 10 meters upplösning och en minsta karteringsenhet på ned till 0,01 hektar. Utöver baskarteringen finns tilläggs-skikt med kompletterande information om objekthöjd, objektäckning, skoglig produktivitet, markanvändning och låg fjällskog.

Till Skyddad natur med referensdatum 2022-12-31 har den andra versionen av NMD använts, med beteckning NMD 1.1 och basår 2018.

Sveaskogs beståndsregister över skyddad areal i ekoparksavtal

Sveaskog har tillhandahållit geodata över beståndsindelning av områden som ingår i samtliga ekoparker.

Referensdatum

Statistiken redovisar formellt skyddad natur som vid datumet 2022-12-31 hade status laga kraft/gällande.

Ett beslut om biotopskyddsområde eller naturreservat gäller omedelbart även om det överklagas. Beslutet vinner dock laga kraft först tre veckor efter att det har delgivits berörda sakägare, förutsatt att beslutet inte överklagas. Det medför att det vid statistikens referensdatum kan finnas områden som är beslutade men som inte vunnit laga kraft, eftersom delgivning pågår eller enskilda beslut är överklagade. Naturreservat och biotopskyddsområden som endast var beslutade vid referensdatum men ej hade vunnit laga kraft, redovisas i en egen kategori.

Bearbetningar

För naturreservat har endast de delar som har föreskrifter mot skogsbruk räknats som skyddade. Inom Natura 2000-områden (SCI) med utpekade skogshabitat, inkluderas endast de delar som har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskartan (NNK).

Naturvårdsavtal som avser Sveaskogs ekoparker inkluderar enbart arealerna inom naturvårdsmål där skogen lämnas orörd eller naturvårdsmål med naturvårdande skötsel (NO respektive NS). Områden inom åtgärdsprogram för vitryggig hackspett, så kallade vitryggsavtal, är en delmängd av Skogsstyrelsens naturvårdsavtal med undertyp Bergvikavtal. För Skogsstyrelsens naturvårdsavtal har undertyperna Bergvikavtal och Ekoparker valts bort för att undvika dubbelräkning, då dessa avtal finns registrerade i separata geodata.

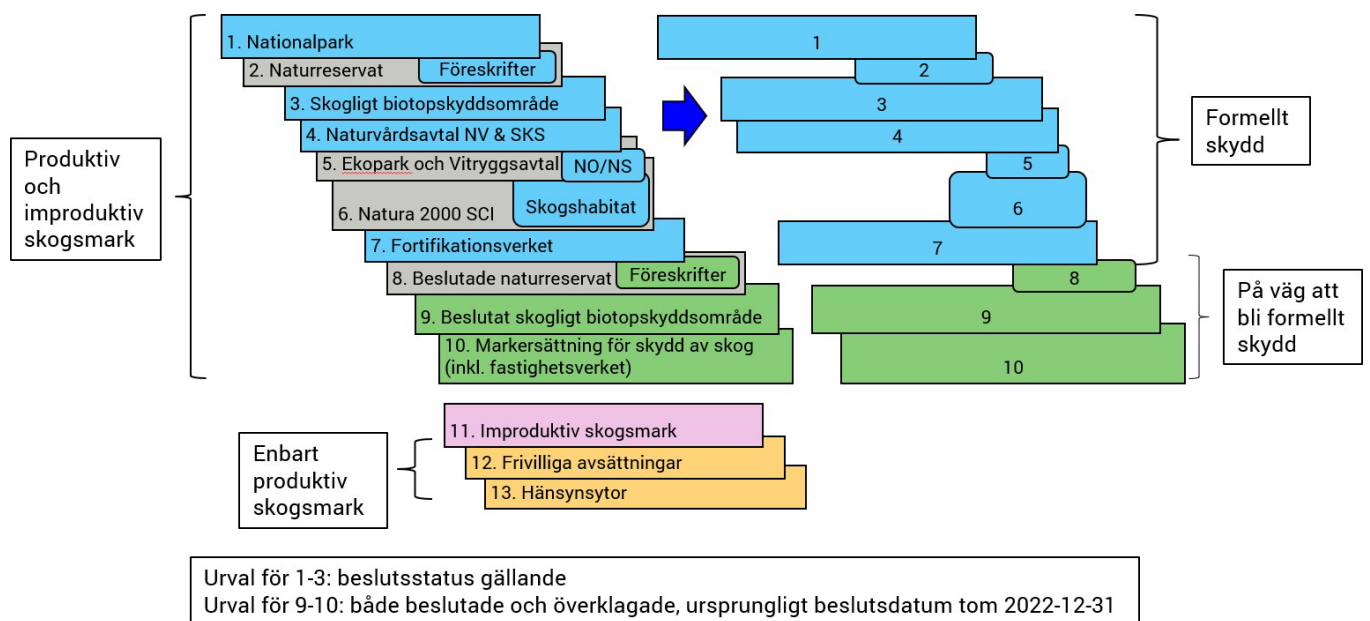
Då områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk endast finns för de områden där det finns reservatsbeslut, har det gjorts en manuell justering av *markersättning för skydd av skog* (inklusive Fastighetsverket). För bidragsavtal inkluderas endast de områden som ligger inom gällande eller beslutade naturreservat med föreskrifter mot

skogsbruk. Det har även gjorts en rättelse för arealen intrångsersatt mark för reservatet Nynäs (NVRID: 2001921), eftersom hela området som intrångsavsålet täcker inte är skyddad mot skogsbruk. Intrångsersättningen har därför klippts mot den, för närvarande överklagade, utökade föreskriftsfilen för området.

Nationella Marktäckedata (NMD) bas ogeneraliserad version 1.1 har använts för att ta fram total skogsmarksareal och areal produktiv skogsmark. De olika skyddstyperna har lagts samman enligt prioriteringsordningen i Figur 6.1, för att exkludera överlappande ytor och undvika dubbelräkning av arealer. Där arealerna redovisas inklusive överlapp med övriga skyddsformer, har överlapp mellan gällande och beslutade/överklagade naturreservat tagits bort, eftersom det kan röra sig om samma reservat som både är gällande och berörs av ett överklagat beslut.

Figur 6.1. Exkludering av överlappande arealer skogsmark

Nyttillkomna arealer

Nyttillkomna arealer är endast de områden som inte var med i föregående års formellt skyddade områden. De räknas fram genom att föregående års formellt skyddade områden (2021-12-31), i form av geodata (digitala kartor), tas bort från data för årets formellt skyddade områden (2022-12-31). Det förekommer att en del av det som var skyddat föregående år, inte längre är det vid aktuellt referensår. Områden kan upphöra att vara skyddade eller flyttas mellan olika typer av instrument. Det förekommer även rättningar av naturvårdsregistret, som påverkar tidigare års skyddade arealer. Därför går det inte att göra beräkningen genom att endast subtrahera aktuellt års arealer med

föregående års arealer. Beräkningen kräver analys av enskilda beslut och avtal, med hjälp av geodata.

Frivilliga avsättningar

Indata

Datainsamlingen sker med tre olika metoder, beroende på typ av fastighetsägare. För några större fastighetsägare inhämtar Skogsstyrelsen geodata i sin helhet årligen. Det utgör cirka 45 procent av de frivilliga avsättningarna. För övriga certifierade skogsägare inhämtas arealuppgifter via en årlig enkät till den som innehar ett direktcertifikat eller ansvarar för ett gruppcertifikat inom FSC alternativt PEFC. Svaren bygger på uppgifter i certifikatinnehavarnas register. För icke certifierade fastighetsägare inhämtas arealuppgifter intermittent, senast via en ny undersökning som genomfördes 2018. Ungefär 16 procent av de frivilliga avsättningarna är från icke certifierad skogsmark.

Bearbetning

För de frivilliga avsättningar där det har funnits tillgång till geodata, har överlappsanalyser gjorts mot formellt skydd och mot ägoslagskarteringen i NMD. Ytor som överlappar formellt skydd, annat ägoslag eller improduktiv skogsmark har tagits bort.

För arealuppgifter som har inhämtats via enkät, har viss bearbetning behövts för att hantera totala och partiella bortfall. Det har gjorts genom användning av hjälpdata, imputering av tidigare års svar eller via medelvärdesimputering från övriga svarande. Bortfallet är mycket lågt.

Arealen frivilliga avsättningar för icke-certifierade markägare har beräknats via skattning av icke-certifierad produktiv skogsmark multiplicerat med andel frivilliga avsättningar för denna grupp, vid uppföljningen för år 2010. Den skattningen har använts fram till 2016. Därefter genomfördes en ny undersökning som har använts från 2018 och framåt.

Hänsynsytor

Indata

Skogsstyrelsen har inventerat hänsyn vid föryngringsavverkning regelbundet mellan 1999 och 2017 i undersökningen Polytax (P0/1). Där drogs ett stickprov av avverkningsanmälningar för föryngringsavverkning, enligt urvalsmetoden Probability Proportional to Size (PPS), i hänsynsuppföljningen slumpmässigt urval. Avverkning i ädellövskog ingick inte i urvalet. Avverkningsytorna inventerades före avverkning (P0) och sedan efter avverkning (P1), för att följa upp vilken hänsyn som hade lämnats. De typer av hänsyn som ingår i statistiken är hänsynskrävande biotoper, skydds-zoner, samt övrig sparad mark med hänsynssyfte. Samtliga är inventerade efter föryngringsavverkning (P1). Impediment och hänsyn till kulturmiljöer ingår inte här.

Från 2016 fram till 2023 görs inventeringen i den nuvarande hänsynsuppföljningen, med 2023 som den sista säsongen för hänsynsuppföljningen.

De redovisade årtalen avser avverknings säsonger och sträcker sig från sensommar till försommar efterföljande år. Antalet inventerade objekt varierade i P1, men var mellan 600 och 700 från avverknings säsongen 2009/2010 till 2012/2013. Därefter 250 till 350 vid de sista två säsongerna som inventerades. Det gäller också inventering av säsongerna runt 2016/2017. Vid de sista säsongerna, runt 2017/18, har antalet inventerade objekt varit mellan 300 och 450. Även den totala mängden avverkningsanmälningar som inkommer till Skogsstyrelsen varierar från år till år, beroende på konjunktur, väder, skogsskador, med mera. Sedan 2010 har avverkningsanmälningarna varierat mellan 50 000 och 70 000 per år.

Bearbetning

Statistiken avser rullande treåriga medelvärden. För att kunna samredovisa hänsynsarealer med de andra tre formerna har säsongnoteringen i tabeller och figurer förenklats. Normalt redovisas midsäsongen för ett treårsmedelvärde, men i tabeller med statistik för alla fyra former finns behov av att ange enbart ett årtal. Det blir då det första årtalet i midsäsongen som visas. Till exempel avser 2017 egentligen säsongerna 2016/2017, 2017/2018 och 2018/2019.

Med data från Polytax-inventeringen och hänsynsuppföljningen skattas andelen hänsyn, det vill säga arealen hänsyn i relation till föryngringsavverkad areal. De skattade andelarna hänsynsytor kombineras sedan med statistik om avverkad areal från Riksskogstaxeringen för att ge en hänsynsareal.

I den här statistiken ska skattningar till och med 2022 redovisas. För att kunna ge en uppskattning om det senaste året har utvecklingen av hänsynsarealen hållits konstant från det senaste skattade värdet, midsäsong 2017/2018. Med det menas att samma andel hänsyn som tidserierna slutat på, har återanvänts med nya skattningar av avverkad areal från Riksskogstaxeringen. Det har kunnat användas till och med treårsmedelvärdet med säsongen 2017/2018. Därefter saknas statistik om slutavverkad areal och senaste hänsynsarealerna adderas i två år fram till 2022. De senaste två åren av adderingar revideras sedan i kommande beräkningar, när ett nytt treårsmedelvärde för avverkningsstatistik finns tillgängligt.

Om Riksskogstaxeringen reviderar tidigare skattningar för slutavverkad areal, behöver även skattningar för arealen hänsyn revideras. Diagram 4.2 visar avverkad areal från Riksskogstaxeringen med femårsmedel. Den visar därmed inte samma värden som används i beräkningen av arealer hänsynsytor.

Tidserien för skattningarna från Polytax-inventeringen har sin början kring år 2000. I de ackumulerade värden som redovisas ingår en uppskattning av hänsynen som har lämnats från 1993 till dess att skattningar från Polytax tar vid. Det gjordes tre enskilda utredningar där hänsynen inventerades; 1993, 1995 och 1997. För de mellanliggande åren har medelvärden av andelen hänsyn skapats. Inventeringarna från 1993 och 1995 inkluderade dock bara hänsynsytor som var mindre än 0,5 hektar. Det gör att hänsynsarealen är underskattad för perioden 1993 till 1996.

Ingen separat tidserie utan överlapp kan skapas för hänsynsarealen, eftersom inventeringar är baserade på ett stickprov och det saknas geografiska data för samtliga årtal och hänsynsytor. Hänsynen inventeras vid föryngringsavverkning på produktiv skogsmark. Därför bör inga överlapp finnas mot formellt skyddad mark eller improduktiv skogsmark. En uppskattning av överlapp mot frivilliga avsättningar gjordes i arbetet med skogliga konsekvensanalyser (SKA15). Det visade att det fanns överlapp på motsvarande 1,6 procent av den avverkade arealen. Det motsvarar nästan 3 000 hektar vid en avverkad areal på 185 000 hektar. Studien gjordes på data som fanns för årtalen 2008 till 2012 från Polytax. Det finns inte tillräckligt underlag för att kunna bedöma hur överlapp för hela tidserien ser ut.

Improduktiv skogsmark, SLU Riksskogstaxeringen

Indata

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) är statistikansvarig myndighet för officiell statistik över *Skogarnas tillstånd och förändring*, där den totala arealen skogsmark i Sverige skattas med hjälp av Riksskogstaxeringen. Det är en stickprovsundersökning till största delen baserad på fältinventering av provytor i hela landet.

Referensår

Statistiken visar femårsmedelvärde för perioden 2018 till 2022, där 2020 är mittenår. Egentligt referensår för statistik över improduktiv skogsmark är således 2020. Det redovisas i de tabeller och diagram som endast innehåller statistik över improduktiv skogsmark. I de tabeller och diagram som visar alla fyra former tillsammans, anges det gemensamma referensåret 2022. För den improduktiva skogsmarken är det ett årtal som anges endast i denna rapport. I annan redovisning anges referensår 2020 för samma siffror. I diagram 1.3 kallas årtalen för ”rapportår”, för att tydliggöra detta.

Bearbetning

Sveriges totala skogsmarksareal, liksom produktiv och improduktiv skogsmark, skattas med hjälp av Riksskogstaxeringen. För att ta bort arealer som överlappar formellt skydd, har SLU beräknat den improduktiva skogsmarkens andel av total skogsmark inom formellt skydd, med NMD 1.1 som underlag. Andelen har multiplicerats med skattningen av total areal improduktiv skogsmark enligt

Riksskogstaxeringen. Det ger arealen improduktiv skogsmark inom formellt skydd. Därefter har den totala skattningen av total areal improduktiv skogsmark enligt Riksskogstaxeringen reducerats med areal improduktivt inom formellt skydd.

Beräkningen har utförts länsvis och ovan/nedan fjällnära gränsen. Därefter har regionernas och hela landets sammanlagda reducerade areal beräknats.

Statistikens kvalitet

Statistikens fyra former/delmängder skiljer sig åt avseende:

- juridik, innebörd och varaktighet
- metod för insamling av indata
- möjlighet att reducera överlapp mellan former och undvika dubbelräkning av arealer
- kvalitet och upplösning i dataunderlag

Med anledning av dessa skillnader, samt att statistiken inte är värderad i relation till nationella eller internationella mål, kan summeringar av de fyra formerna vara missvisande. I den officiella statistiken summeras de därför inte.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild kvalitetsdeklaration på SCB:s webbplats, www.scb.se/MI0605.

Formellt skyddad skogsmark

Naturvårdsregistret (NVR)

Uppgifterna i naturvårdsregistret uppdateras och förbättras kontinuerligt. Arealer revideras på grund av förändringar i den geometriska utbredningen av skyddade objekt, exempelvis när en utvidgning eller ny inmätning görs. Under 2010-talet har det genomförts insatser för att förbättra registrets kvalitet avseende geodata. I flera fall har det inneburit en förändring av objektens ytor. Andra förändringar som kan göras är att felklassade objekt korrigeras.

Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är samma. Uttag görs vid ungefär samma tidpunkt inför varje års statistikproduktion. Fastställda rutiner för kontroll av registeruttaget tillämpas. Kontrollerna görs av både Metria och SCB.

Navet

Navet är Skogsstyrelsens interna ärendehanteringssystem, som innehåller samtliga av Skogsstyrelsen beslutade biotopskyddsområden

och tecknade naturvårdsavtal. Enligt Skogsstyrelsens dokumentation håller databasen en god kvalitet. Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är samma. Jämförelser mot senare uttag från registret görs i regel inte.

Via ett automatiskt system hämtas data från Navet till Naturvårdsregistret (NVR). Data från Navet levereras därmed till SCB via det NVR-uttag som Naturvårdsverket/Metria gör.

Sveaskogs beståndsregister över skyddad areal i ekoparksavtal

Sveaskog har tillhandahållit geodata över beståndsindelning av områden som ingår i samtliga ekoparker. Endast områden med målklass Naturvård orörd (NO) och Naturvård skötsel (NS) har analyserats och medräknats i statistiken. Uppgifter och avgränsning i kartan kommer från Sveaskog.

Nationella marktäckedata (NMD)

Karteringen i NMD baseras på en kombination av satellitdata och information från laserscanning av Sverige. I mindre utsträckning tar den även stöd av befintliga kartunderlag. Den har en minsta redovisningsenhet på 1 pixel (0,01 ha), med undantag för vatten som baseras på Lantmäteriets data och åkermark som till största delen baseras på LPIS data från Jordbruksverket.

Aktualiteten för data i NMD beror på de underliggande datakällorna. Ingående klasser, förväntad noggrannhet, produktivitet, fjällskog och karteringsmetodik framgår av NMD:s produktbeskrivningar⁵.

Definition av skogsmark

Karteringsmetoden för det som i NMD benämns som skogsmark har anpassats till definitioner i Skogsvårdslagen, där höjd mer än 5 meter och krontäckning mer än 10 procent definieras. Generaliseringen av data har anpassats för att i möjligaste mån skapa en avgränsning av skogsmark, en så kallad skogsmask, som är jämförbar med de regler som används i Riksskogstaxeringen (RT). NMD har utvärderats mot

---

⁵

https://geodata.naturvardsverket.se/nedladdning/marktacke/NMD2018/NMD_Produktbeskrivning_NMD2018Basskikt_v2_2.pdf

https://geodata.naturvardsverket.se/nedladdning/marktacke/NMD2018/NMD_Produktbeskrivning_tillaggsskikt_LagFjallskog_v1_1.pdf

https://geodata.naturvardsverket.se/nedladdning/marktacke/NMD2018/NMD_Produktbeskrivning_tillaggsskikt_Produktivitet_v1_2.pdf

fältinventerade punkter i RT och jämförts med skattade arealuppgifter för skog därifrån⁶.

Överensstämmelsen mellan klassningen av skog i NMD och fältinventerade punkter i RT bedöms vara mycket bra. Jämförelser av den skattade skogsmarksarealen i RT och motsvarande areal i NMD stämmer bra på nationell nivå, men det finns variationer på länsnivå. När den skattade arealen av skogsmark i RT jämförs med NMD:s areal av skogsmark, har NMD nationellt sett 4 procent mindre skogsmark än RT. Jämförs tilläggsinformation för produktivitet, ogeneraliserad version, har NMD nationellt sett 2 procent mindre produktiv skogsmark än RT. Det finns större avvikelse på länsnivå.

NMD har använts sedan 2018 års statistik. Till och med 2017 års statistik användes *Naturtypskartering av skyddade områden i Sverige* (KNAS) för beräkning av naturtyper. KNAS hade en avgränsning av skogsmark som var baserad på Lantmäteriets terrängkarta från 2000 till 2006. Även övriga naturtypsklasser i KNAS baserades på material och metoder med delvis annan definition.

Frivilliga avsättningar

Statistikens tillförlitlighet är god för det underlag som Skogsstyrelsen får i form av heltäckande kartmaterial (geodata). Eventuella överlapp med formellt skyddad skogsmark och andra ägoslag än produktiv skogsmark exkluderas utifrån Nationella marktäckedata, för att anpassa underlaget till Skogsstyrelsens definition av frivilliga avsättningar.

Svarsfrekvensen i enkäten är bra. Endast någon enstaka aktör med liten areal har totalt bortfall. Ytterligare några aktörer har partiellt bortfall, men det minskar varje år. Felaktiga svar hanteras via rimlighetskontroller, till exempel mot tidigare år. Svar som inte följer definitionen, som enbart produktiv skogsmark och ej överlappande mot formellt skydd, riskerar att ge en viss överskattning. Det hanteras via intermittenta kvalitetsstudier. I takt med att ny och mer komplett rapportering inkommer, reviderar Skogsstyrelsen tidigare års statistik.

För gruppen icke certifierade fastighetsägare görs intermittenta separata undersökningar. De står för ca 16 procent av de frivilliga avsättningarna och senaste gången de undersöktes var 2018.

För närvarande pågår förändringsarbeten som kan komma att påverka den framtida statistiken. Idag är det inte möjligt att redovisa formen uppdelat på ovan och nedan den fjällnära gränsen och regionala

---

⁶

https://geodata.naturvardsverket.se/nedladdning/marktacke/NMD2018/NMD_Produktbeskrivning_tillaga_gsskikt_Produktivitet_v1_2.pdf

jämförelser ska göras med försiktighet. Förhoppningen är att rapportering med geodata ska öka kontinuerligt.

Hänsynsytor

Tillförlitligheten anses totalt sett vara god. Resultaten presenteras som glidande treårsmedeltal för att kunna redovisas på landsdelsnivå. Statistikens tillförlitlighet är god för mätsäsongerna 2000/2001 till 2014/2015, samt 2016/2017 till 2017/2018, med data från Polytax och hänsynsuppföljningen, samt skattningar från enskilda uppföljningar 1993, 1995 och 1997. För dessa mätperioder är dataunderlaget baserat på inventering i skogen. Statistik för övriga årtal bör ses som preliminära eller prognoser.

Två kontrollinventeringar har utförts inom Polytax. Inventeringspersonalen har även gjort årliga kalibreringsövningar för att säkerställa inventeringens kvalitet. Kontrollinventering är utförd vid två tillfällen i den hänsynsuppföljning som treårsmedelvärdet 2016/2017 baseras på.

Hänsynsarealens felmarginal har beräknats för säsongerna 2000/2001 till 2014/2015, samt för 2016/2017. Felmarginalen varierar beroende på hur många objekt som har blivit inventerade respektive år. Felmarginalen varierar mellan 1,3 vid säsong 2000/2001 och 0,7 vid säsong 2016/2017. Ingen egentlig trend går att utläsa. Medelvärdet för felmarginalen de olika säsongerna är 0,9.

Statistiken om ackumulerad hänsynsareal är baserad på andelsskattningar för hänsyn, som sedan kombineras med arealskattningar för slutavverkning. När ny och mer aktuell statistik om avverkad areal publiceras, innebär det att skattningarna för arealen hänsyn behöver revideras. Statistiken över avverkad areal är treårsmedelvärden. Därför kommer det för varje ny publicering att göras en justering av de två föreliggande referensåren av hänsynsareal. Det beror på att det nya och mer aktuella treårsmedelvärdet utgör grunden i beräkningen.

Det finns ingen utredning gjord om hänsynsyornas varaktighet över tid. Det innebär att inget avdrag har gjorts för hänsynsytor som eventuellt försvunnit under tidseriens gång, vilket troligtvis bidrar till att överskatta arealen hänsynsareal.

Improduktiv skogsmark

Data för årets redovisning bygger på en fullständig 5-årig insamlingsperiod, enligt nuvarande metod.

SLU Riksskogstaxeringen, skogsmark totalt

Statistikens tillförlitlighet för total areal skogsmark är mycket god. Det statistiska medelvärdet skattas till 0,8 procent för hela landet, med 1 till 5 procent för regionerna.

Produktiv skogsmark

Statistikens tillförlitlighet för total areal produktiv skogsmark är mycket god. Det statistiska medelfelet skattas till 0,9 procent för hela landet, med 1 till 7 procent för regionerna.

Improduktiv skogsmark

Statistikens tillförlitlighet för total areal improduktiv skogsmark är god. Det statistiska medelfelet skattas till 2,4 procent för hela landet, med 4 till 12 procent för regionerna.

Förändringar jämfört med föregående års statistik

För statistikens alla delar har dataunderlaget förbättrats under det senaste året. Det ger en högre kvalitet i statistiken, men innebär samtidigt att jämförelser med tidigare års uppgifter ska göras med försiktighet.

Formellt skyddad skogsmark

Naturvårdsavtal av typen ekoparker har granskats extra, eftersom en större minskning av arealer noterades i föregående års statistikproduktion, avseende statistik för 2021. I årets produktion var de saknade arealerna tillbaka i registret och inga liknande avvikelser noterades. I och med det anses bortfallet vara åtgärdat. Skogsstyrelsen, som ansvarar för registeruttaget, har varit i kontakt med dataleverantören angående avvikelserna och fortsatta rutiner för datahantering.

Frivilliga avsättningar

I årets publicering har statistiken över frivilliga avsättningar reviderats för åren 2019 till 2021. Det innebär att 2019 och 2020 års arealer skrivs ned med knappt 12 000 hektar vardera, medan 2021 års värden skrivs upp med knappt 13 000 hektar, jämfört med föregående års publicering. Revideringen beror främst på förbättrad rapportering från uppgiftslämnare, i form av bättre länsindelning eller ägarkategorisering.

Hänsynsytor

Skogsstyrelsen har genomfört följande kvalitetsförbättrande åtgärder för statistiken om hänsynsytor:

- Helt ny skattning för slutavverkad areal 2018, vilket innebär att även hänsynsarealen revideras för åren 2018 till 2020. Denna revidering görs varje år. Den senaste skattningen om slutavverkad areal avser mittåret som är 3 år bakåt i tiden. Därefter antas slutavverkad areal vara densamma. När ny skattning görs året därpå, behöver alla de tre senaste åren revideras igen.

- SLU Riksskogstaxeringen har reviderat hela den historiska tidserien för slutavverkad areal. Då behöver även arealen hänsyn revideras. Revideringarna är små.
- En helt ny skattning av treårsmedelvärde för andelen hänsyn från och med mittåret 2016/17 har beräknats med nya data från Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning. Tidigare var det senaste uppmätta värdet från 2014/2015. Det betyder att de mellanliggande åren har behövt knytas samman med en modelluppskattning. För åren efter 2017/2018 antas andelen hänsyn vara konstant. Det betyder att arealen hänsyn revideras för alla åren efter 2014/2015.
- Ett stort arbete har gjorts för att förbättra strukturen och användarvänligheten i databasen där data från hänsynsuppföljningen samlas. Det ska leda till en säkrare hantering av data.

Improduktiv skogsmark

Officiell statistik över skogsmark (produktiv och improduktiv skogsmark) publiceras årligen av SLU⁷ och nyttjas och återpubliceras delvis i den statistik som SCB publicerar i den här rapporten.

Den marginella ökningen av den totala arealen improduktiv skogsmark mellan rapportåren 2021 och 2022 är inte statistiskt signifikant. Den minskade arealen improduktiv skogsmark *utanför* formellt skydd i Diagram 1.3 är således en konsekvens av att arealen improduktiv skogsmark *inom* formellt skydd har ökat. Av den anledningen redovisas inga tillkomna arealer improduktiv skogsmark i tabellerna 1.4, 1.5 och 1.6.

Revideringar

Statistik avseende tidigare år har reviderats, enligt punkterna nedan. Jämförelser över tid ska inte göras med äldre rapporter. Korrekta och uppdaterade värden för samtliga år finns i SCB:s statistikdatabas: <https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START MI MI06 05/SkyddSkogFrivillig/>

- Frivilliga avsättningar, reviderat 2019, 2020 och 2021.
- Hänsynsytor, reviderat 2018, 2019, 2020 och 2021.
- Improduktiv skogsmark, reviderat 2020 och 2021. Eftersom SLU:s statistik avser femårsmedelvärden, blir det en eftersläpning på två år för statistiken över improduktiv skogsmark. Samma värden

---

⁷ <https://skogsstatistik.slu.se/pxweb/sv/OffStat/>

presenteras för de senaste tre åren, för att få jämförbara värden med de andra tre formerna i statistiken.

Bra att veta

Information hos andra myndigheter

Kartverket Skyddad Natur

Naturvårdsverkets webbkarta Skyddad natur är ett verktyg för att hitta skyddade områden i en viss kommun eller län, statistik för enskilda objekt med specifika syften, beslutsmyndigheter eller årtal för bildande. Informationen kommer från det nationella naturvårdsregistret och databasen över Sveriges Natura 2000-områden, samma källor som ligger till grund för den officiella statistiken över Skyddad natur.

<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Naturvårdsverket

På Naturvårdsverkets webbplats finns information om olika typer av formellt skydd, processen vid bildande av skydd, med mera.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen publicerar officiell statistik om de biotopskyddsområden och naturvårdsavtal som myndigheten tecknar med skogsägare. Flera faktorer leder till en skillnad mellan Skogsstyrelsens och SCB:s statistik:

- SCB:s statistik utgår från gällandedatum (laga kraft) för objekten. Skogsstyrelsen använder beslutsdatum och inkluderar därmed fler objekt och arealer än SCB, även om samma referensdatum används i båda redovisningarna.
- SCB:s statistik inkluderar så kallade vitryggs- och ekoparksavtal, samt naturvårdsavtal tecknade med kommuner och länsstyrelser. Det ingår inte i Skogsstyrelsens statistik.
- Beräkning av arealer görs med olika metoder. Skogsstyrelsen baserar sin arealuppgift på information i register, medan SCB gör egen areaberäkning med hjälp av geodata.
- SCB räknar bort överlappande arealer. Det gör inte Skogsstyrelsen.

Tabell 6.2. Orsak till skillnad i statistik över biotopskydd och naturvårdsavtal

Typ av orsak	SCB	Skogsstyrelsen
Tidpunkt	Gällande/Laga kraft	Beslutsdatum
Beräkning av arealer	Geodata	Arealer i register
Överlappsanalys	Ja	Nej
Ingår ekoparker och vitryggsavtal (No/Ns)	Ja	Nej
Ingår avtal med kommuner och länsstyrelser	Ja	Nej

Skogsstyrelsens publicering av statistik över frivilliga avsättningar innehöll i år en specialbearbetning av egenskaper för frivilliga avsättningar och certifierad areal. Statistiken finns publicerad på Skogsstyrelsens webbplats med statistik:

<https://www.skogsstyrelsen.se/statistik>.

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

SLU producerar och publicerar officiell statistik om Sveriges skogsmark, inom undersökningen Riksskogstaxeringen. Uppgifterna publiceras

bland annat i den årliga publikationen Skogsdata, tillsammans med ett aktuellt tema. Tema i 2023 års version av Skogsdata är *Gammal skog enligt miljömålsdefinitionen*.

Tips vid användning av statistiken

Begrepp inom statistiken över skyddad natur kan skilja sig åt, beroende på i vilket sammanhang och med vilket syfte som uppgifterna har tagits fram. Därför är det viktigt att förstå och vara uppmärksam på vilka definitioner och i vilka sammanhang som statistiken förekommer. Dessa begrepp är viktiga att känna till i användningen av statistiken:

Tabell 6.3. Relationer mellan begrepp i statistiken

Naturreservat med gällande/laga-kraftvunnet beslut	Arealer för markersättningar/marklösen för bildande av naturreservat
Arealer med föreskrifter mot skogsbruk	Areal utan föreskrifter mot skogsbruk
Skyddad skogsmark totalt	Skyddad produktiv skogsmark
Skyddad natur ovan gränsen för fjällnära skog	Skyddad natur nedanför gränsen för fjällnära skog
Överlapp mellan skyddstyper, till exempel att Natura 2000 ofta överlappar arealer med nationalparker eller naturreservat	

Formally protected forest land, voluntary set-asides, consideration patches and unproductive forest land 2022

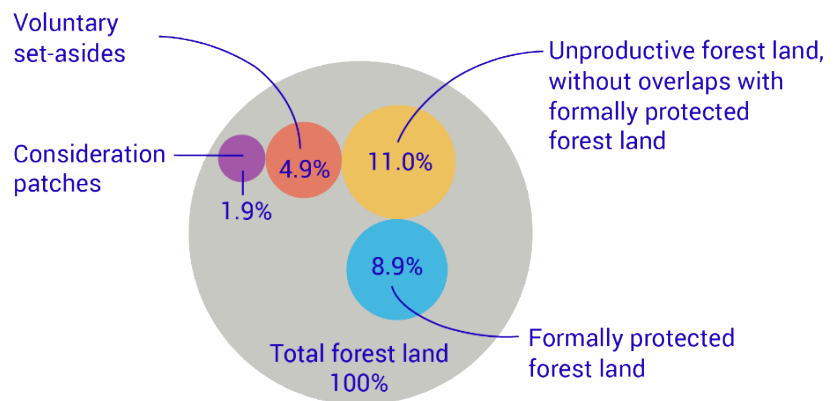
Summary

Forest land is the dominating type of land in Sweden. According to Swedish National Forest Inventory statistics, forest land accounts for 28 million hectares, which corresponds to 68 percent of Sweden's total land area. This high proportion of forest land makes Sweden, second only to Finland, the country in Europe with the highest proportion of forest land in relation to its total land area.

This report presents coherent statistics on various aspects of forest land in Sweden. The statistics are divided into four types:

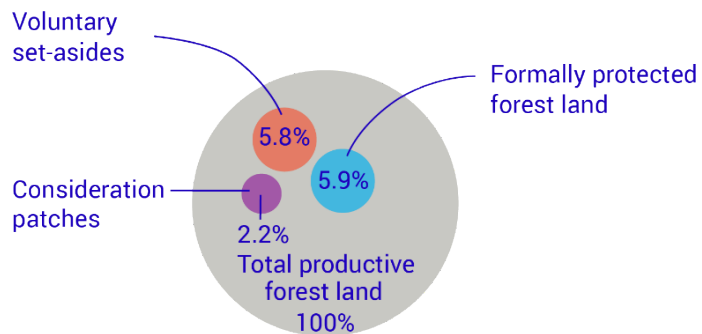
- formally protected forest land
- voluntary set-asides
- consideration patches
- unproductive forest land

Types of forest land in the statistics, as a percentage of all forest land 2022

Source: Statistics Sweden, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Forest Agency and the Swedish University of Agricultural Sciences. The size of the circles corresponds to the actual proportions.

Types of productive forest land, as a percentage of all productive forest land 2022

Source: Statistics Sweden, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Forest Agency and the Swedish University of Agricultural Sciences. The size of the circles corresponds to the actual proportions.

Formally protected forest land comprises almost 2.4 million hectares, of which more than 1.3 million hectares are productive forest land. This corresponds to almost 6 percent of Sweden's total productive forest land and just under 9 percent of the total forest land.

Formally protected forest land is protected through various instruments, governed by laws and other regulations on forestry. It includes areas within national parks, nature reserves, habitat protection areas, nature conservation agreements and Natura 2000 with designated forest habitats. Nature reserves and habitat protection areas that have been decided on but do not yet apply, are also included. Furthermore, land compensation for future nature reserves is included, as well as areas under an agreement between Swedish Environmental Protection Agency and the Swedish Fortifications Agency.

Voluntary set-asides account for almost 1.4 million hectares of Sweden's productive forest land, which corresponds to almost 6 percent of Sweden's total productive forest land and just under 5 percent of the total forest land. Voluntary set-asides refers to smaller areas of productive forest land for which the landowner has voluntarily made a decision not to carry out measures that can damage natural values, the cultural environment or social values. These areas must be documented in a management plan or similar.

According to calculations, consideration patches account for more than 0.5 million hectares, which corresponds to about 2 percent of Sweden's productive forest land as well as total forest land. Consideration patches refers to smaller areas of productive forest land that have been designated for regeneration felling, voluntarily by the landowner or pursuant to the Forestry Act.

Unproductive forest land amounts to almost 4.4 million hectares in total. Unproductive forest land without formal protection amounts to almost 3.1 million hectares, or 11 percent of Sweden's total area of

forest land. Unproductive forest land refers to forest land that, on average, is not able to produce more than one cubic metre of wood per hectare and year. Examples of unproductive forest land are trees on wetlands and mountainous impediments, as well as large parts of the mountain birch forest.

Formally protected forest land, voluntary set-asides, consideration patches and unproductive forest land, 2022

Areas are rounded to even 100s

Forms	Areas in hectares, without overlapping areas		Share of Sweden's total forest land	
	Productive forest land	Total forest land	Productive forest land	Total forest land
Formally protected forest land	1 348 800	2 398 000	5,9%	8,9%
Voluntary set-asides	1 372 500	1 372 500	5,8%	4,9%
Consideration patches	525 500	525 500	2,2%	1,9%
Unproductive forest land, without overlaps with formal protection	0	3 064 700	0,0%	11,0%

Source: Statistics Sweden, the Swedish Environmental Protection Agency, the Swedish Forest Agency, and the Swedish University of Agricultural Sciences.

Statistics on formally protected forest land are calculated based on the Swedish register on areas protected by the Environmental Code (NVR) and Swedish data on land cover mapping (NMD 1.1).

Overlap between formal protection and unproductive forest land is estimated and excluded based on a hierarchy, starting with formally protected forest land.

The statistics do not show overlap between voluntary set-asides and other types. Overlap may exist but has not been studied thoroughly enough to be presented.

The total area of forest land has been retrieved from the Swedish National Forest Inventory. It is used for calculating the proportion of voluntary set-asides, consideration patches, and unproductive forest land. The proportion of formal protection is calculated using total areas according to Swedish data on land cover mapping (NMD 1.1).

The area of consideration patches are preliminary estimates based on the most recent definitive five-year average value in 2017/2018.

Unproductive forest land refers to the Swedish National forest Inventory's five-year average value for the period 2018 to 2022, in which 2020 is the middle year. Areas on productive forest land cannot occur, according to the definition of unproductive forest land.

Areas and percentages of the four types are not summed in the official statistics. This is due to several factors, including major legal distinctions between the types concerning how they can affect land use on the area where they are located. The methods used to calculate the areas also differ greatly, mainly based on which data is available as a basis for the statistics. Furthermore, these statistics are not measured in relation to national or international goals. All this means that aggregates may be misleading.

Areas without overlap between the different types for forest land are calculated based on the formal protection, which is presented in its entirety. The statistics only show voluntary set-asides and consideration patches on productive forest land, and thus cannot

overlap with unproductive forest land. Therefore, the statistics only show overlap between formal protection and unproductive forest land, in which overlapping areas have been removed from the unproductive forest land.

List of terms

art- och habitatdirektivet	habitat directive
biotopskyddsområde i skog	habitat protection area in forest land
formellt skyddat	formally protected
Fortifikationsverket	Swedish Fortifications Agency
frivilliga avsättningar	voluntary set-asides
fågeldirektivet	bird directive
föreskrifter mot skogsbruk	regulations against forestry
gällande/laga kraft	valid by law
hänsynsytor	consideration patches
improduktiv skogsmark/impediment	unproductive forest land
inomstatlig överenskommelse	agreement between government agencies
instrument för skydd	protection tool /type of protection
Jordabalken	Land Code
Lantmäteriet	Lantmäteriet, the Swedish mapping and cadastral agency
länsstyrelsen	County Administrative Board
markersättning	land compensation
Miljöbalken	Environmental Code
miljöskyddslagen	Environmental Protection Act
nationalpark	national park
Nationella marktäckedata (NMD)	Swedish data on land cover mapping
Natura 2000-område	Natura 2000 site
naturgeografiska regioner (SUS)	Swedish geographical regions
naturreservat	nature reserve
naturresurslagen	Act on the Management of Natural Resources
naturvårdsavtal	nature conservation agreement
Naturvårdsregistret (NVR)	Swedish register on areas protected by the Environmental Code
Naturvårdsverket	Swedish Environmental Protection Agency
nedan fjällnära gräns	below the subalpine border
ovan fjällnära gräns	in the subalpine region
permanent formellt skydd	permanent formal protection

Riksskogstaxeringen	The Swedish National Forest Inventory
skogsmark	forest land
Skogsstyrelsen	The Swedish Forest Agency
skyddad produktiv skogsmark	protected productive forest land
Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)	Swedish University of Agricultural Sciences
tidsbestämt formellt skydd	time-limited formal protection